

Proletari din toate țările, uniți-vă!

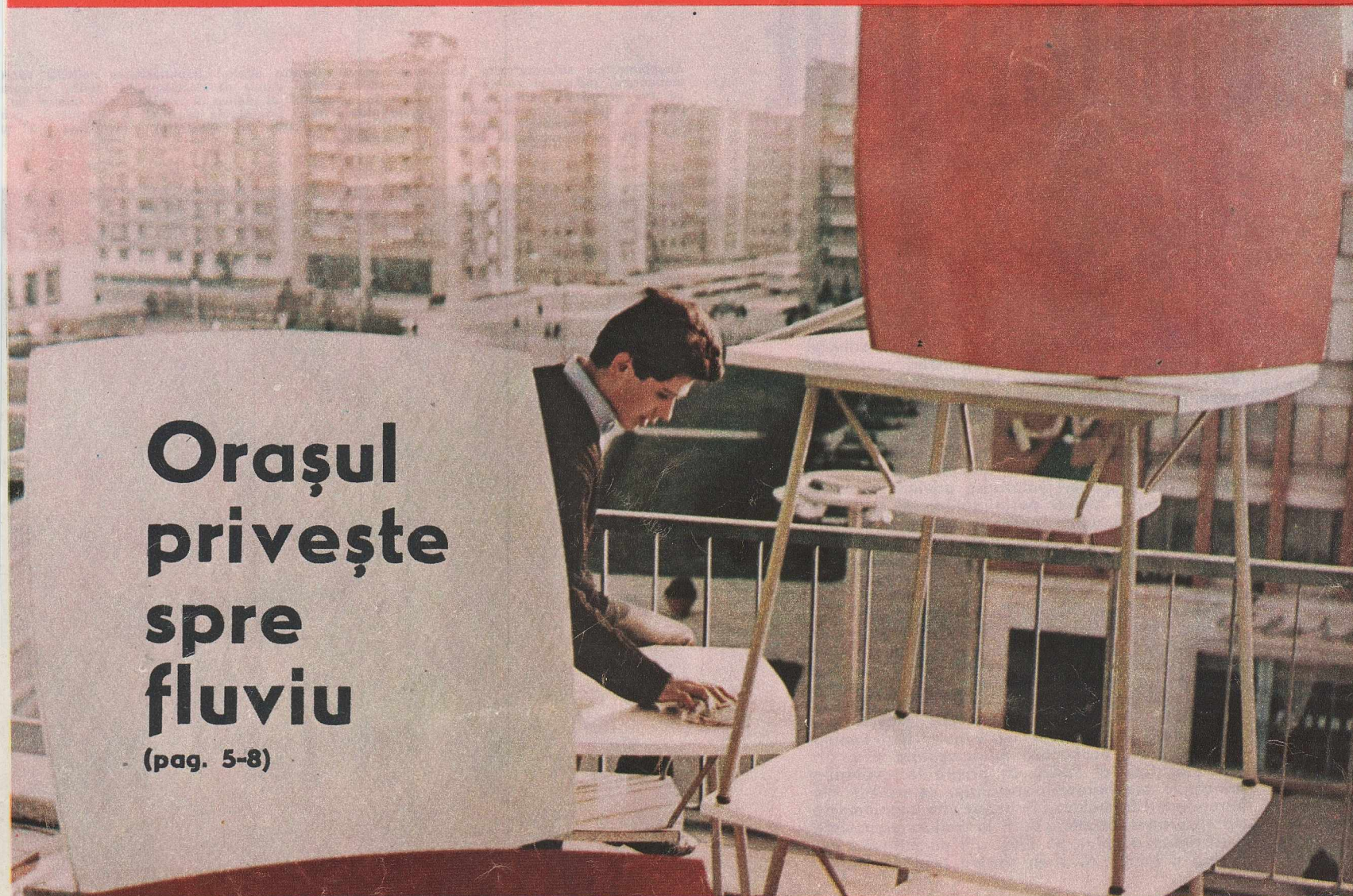
FLACĂRA

5

În pag. 2-3:
**FOTOREPORTAJUL
SĂPTĂMÎNII**

În pag. 16-17:
*Actualități
cinematografice*

Anul XIV nr. 5 (505) — 30 ianuarie 1965

**Orașul
privește
spre
fluviu**

(pag. 5-8)

ÎN
ÎNTRECERE
SOCIALISTĂ
PE 1965

ANGAJAMENTE
MOBILIZATOARE

În aceste zile au loc în întreaga țară adunări ale oamenilor muncii din întreprinderi consacrate dezbaterii angajamentelor lor legate de îndeplinirea și depășirea planului de producție pe anul în curs, ultimul an al șesenalului. Însuflejiți de succesele obținute pînă acum, muncitorii, inginerii, tehnicienii analizează experiența dobîndită, se străduiesc să reliefeze cele mai bune metode de muncă, fac propuneri valoroase privind utilizarea la maximum a tuturor posibilităților de care dispun, pentru a ridica neconținut nivelul calității produselor, pentru a contribui la creșterea productivității muncii și la folosirea cît mai rațională a materiilor prime, a materialelor și a fondurilor bănești.

Plenara C.C. al P.M.R. din 30 noiembrie-1 decembrie 1964 și sesiunea Marii Adunări Naționale au îndreptat atenția oamenilor muncii asupra principalelor direcții spre care trebuie să se axeze eforturile lor : creșterea calității producției, punerea în funcțiune la timp și în condiții optime a obiectivelor industriale în construcție, îndeplinirea ireproșabilă a sarcinilor de export. În lumina acestor sarcini economice fundamentale și a Directivei C.C. al P.M.R. cu privire la criteriile principale ale întrecerii socialiste, colectivele din întreprinderi formulează în aceste zile angajamente mobilizatoare menite să ducă la traducerea în viață a sarcinilor de plan pe 1965, atît pe întreaga perioadă a anului cît și în cinstea zilei de 1 Mai.

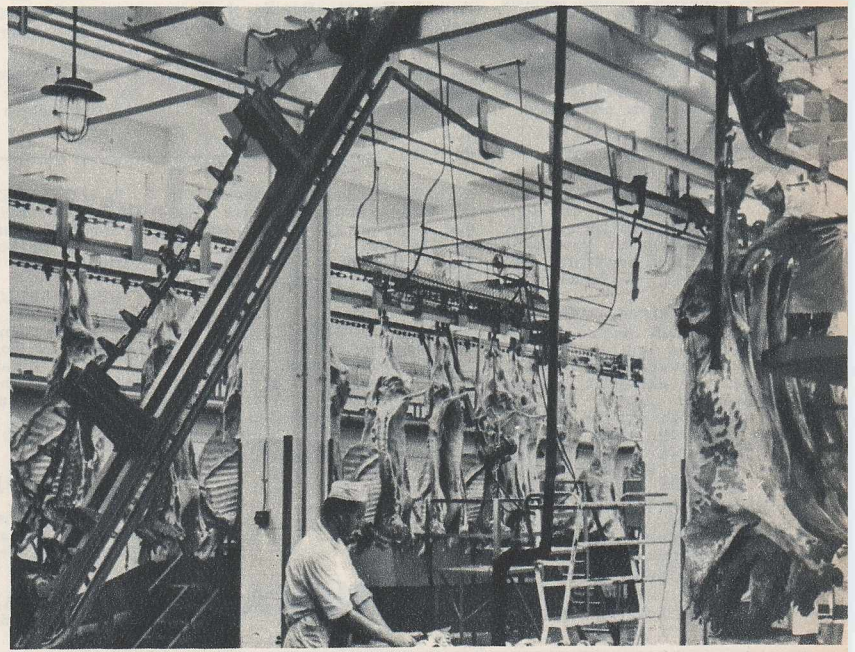
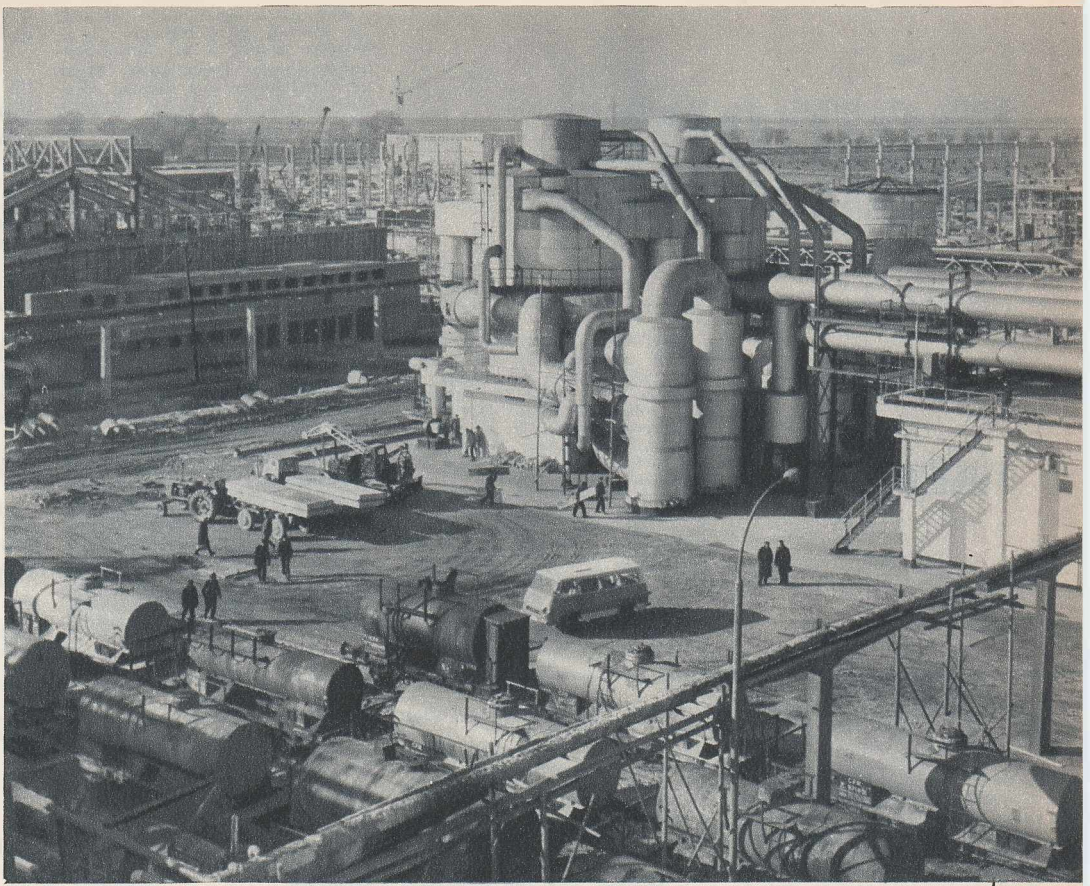
Analizînd temeinic posibilitățile existente pentru scurtarea termenelor de execuție la noi construcții și pentru îmbunătățirea continuă a calității lucrărilor, muncitorii, inginerii și tehnicienii întreprinderii de construcții și montaj Onești s-au angajat să realizeze planul valabil anual pînă la 25 decembrie, să depășească cu 0,5% productivitatea muncii planificate, să obțină economii suplimentare în valoare de 300.000 lei la prețul de cost. Totodată ei își propun să scurteze termenul de execuție ale unor importante lucrări printre care : transformatorul nr. 1 al aburii de la Combinatul chimic Borzești, instalația de reformare catalitică de la rafinăria Onești, instalația de parchete cu o capacitate de 250.000 m² anual de la Combinatul de industrializare lemnului Suceava, precum și predarea unei suprafețe locuibile de 16.100 m² la Piatra-Neagră cu 30 de zile mai devreme și a unei suprafețe locuibile de 1.782 m² în Onești, pînă la 1 Mai, adică cu 5 luni înainte de termen. (În fotografie : un nou cartier de blocuri Onești.)

Angajamentele siderurgiștilor hunedoreni prevăd printre altele : îmbunătățirea calității cocsului metalurgic, reducerea cu 10 procente a coeficientului admis de declasare la fontă, micșorarea cu 1% în primul semestru și cu 1,5% în semestrul al doilea a coeficientului admis de buturi la oțel, precum și realizarea peste plan a unor importante cantități de aglomerat per furnale, cocs metalurgic, fontă, oțeluri și laminate finite. În fotografie : evacuarea unei suprafețe de fontă la Combinatul siderurgic Hunedoara.

La Combinatul de îngrășăminte chimice din Turmu-Măgurele angajamentele oamenilor muncii prevăd realizarea unei producții de acid sulfuric la nivelul calității atinse de acest produs pe piața mondială (reducind conținutul de arsen cu 1% și cel de fier și de bioxid de sulf cu 10% față de prevederile standardelor în vigoare), depășirea prevederilor anuale la producția globală cu 1.170.000 lei și la producția marfă cu 1.000.000 lei, din care, până la 1 Mai, 440.000 și respectiv 370.000 lei. Totodată colectivul acestui combinat s-a angajat să dea peste plan 1.600 tone acid sulfuric M-H din care 600 tone până la 1 Mai. În fotografie: noua linie de acid sulfuric a Combinatului chimic Turmu-Măgurele.

Și colectivul fabricii de pielărie și încălțăminte „Clujana” din Cluj și-a luat în aceste zile importante angajamente. Dintre acestea amintim: obținerea peste plan a 4.000.000 lei la producția globală, 2.000.000 lei la producția marfă, 1.500.000 lei economii la prețul de cost, precum și realizarea peste prevederile planului a unor importante cantități de piele de bizon, box și piele porcine. În fotografie: aspect din secția confecției încălțăminte pentru femei a întreprinderii „Clujana”-Cluj.

La întreprinderea regională de industrializare a cărnii din Suceava angajamentele colectivului prevăd, printre altele, sporirea peste sarcinile de plan a cifrei producției globale cu peste 3.500.000 lei, cea a producției marfă cu 4.500.000 lei și obținerea de economii în valoare de 381.500 lei la prețul de cost din care 96.000 lei până la 1 Mai. În fotografie: aspect din secția mezclurii a întreprinderii de industrializare a cărnii din Suceava.

Muncitorii, inginerii și tehnicienii de la termocentrala Paroșeni (în fotografie) și-au exprimat, în adunarea care a avut loc recent, hotărârea de a îndeplini în mod exemplar sarcinile de plan luându-și totodată angajamentul de a depăși cu 0,3% producivitatea muncii prin creșterea indicator de utilizare a instalațiilor, de a spori cu 8.000.000 kWh producția anuală de energie electrică și de a economisi 1.410 tone cărbune din care până la 1 Mai o cantitate de 400 tone. Conform angajamentelor luate, economiile suplimentare la prețul de cost vor fi de 550.000 lei iar beneficiile peste plan vor atinge cifra de 400.000 lei.

memento

TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 31 IANUARIE: Filmul american „Totul despre Eva”. Deși desuet pe alocuri, un scenariu scris totuși cu meșteșug și o interpretă (Bette Davis) excepțională (ora 19,10) • „Înșir-te emisurii”. Încercare de intelectualizare a „Varietăților”. Își dau concursul Mark Twain, Tristan Bernard, G. Topîrceanu. Participă la emisiune: Nineta Gusti, Victoria Mierlescu, Silvia Chicoș, Vili Ronea, Mircea Crișan, Fl. Scărlătescu s. a. Conducerea muzicală: Iancsy Kőrösy și Enrico Fanciotti (ora 21.15).

LUNI 1 FEBRUARIE: Filmul „Dragoste lungă de-o seară” —

• Premiera tineretului: *Boema* de Puccini în interpretarea studenților anului V al Conservatorului „Ciprian Porumbescu”. Mimi și Rodolphe nu vor depune eforturi pentru a fi tineri (sîmbătă 30. I, ora 20.00, studioul Conservatorului „Ciprian Porumbescu”). Dirijor: Carol Litvin.

• Pe agenda artiștilor străini sînt notate săptămîna aceasta:

— *Dmitri Baștirov* — Concertul pentru pian și orchestră nr. 17 Kv 453 de W.A. Mozart (sîmbătă

30. I și duminică 31. I, sala Ate-
neului R.P.R.).

— *Daniil Șafran* — violoncelis-
tul este acompaniat de soția sa,
pianista Nina Musinian, în
Brahms, Schubert, Veinberg, De-
bussy (joi, 4. II, ora 20.00 — sala
Ateului R.P.R.).

• Pentru iubitorii muzicii de
cameră, Radioteleviziunea difu-
zează săptămîna aceasta ciclul
„*Sonata Kreutzer* de Beethoven
și interpretii ei”: marți 2. II,
ora 16,10, pr. II (Christian Ferras

și Pierre Barbizet); miercuri
3. II, ora 19,50, pr. II (Henryk
Szeryng și Arthur Rubinstein);
joi 4. II, ora 12,15, pr. II (Yehudi
Menuhin și Louis Kentner); vi-
neri 5. II, ora 10,35, pr. I (David
Oistrach și Vladimir Lipolski);
sîmbătă 6. II, ora 18,00, pr. II
(Ștefan Gheorghiu și Valentin
Gheorghiu).

MUZICĂ

producție a Studioului „Bucu-
rești”. Un eventual clasament
(alcătuit de obicei de revistele
de cinema) ar spune: a se vedea
la nevoie (ora 19,40) • Intîlnire
cu: Arta Florescu, David Ohane-
sian, Lucia Stănescu și Traian
Popescu (Cluj) și alții (ora 21,10).

MARTI 2 FEBRUARIE: „Ro-
meo și Julieta la Mizil” de
George Ranetti. O amuzantă pa-
rodie în care alegerile din trecut
constituie cadrul puțin romantic al
unei idile (ora 21.00).

VINERI 5 FEBRUARIE: Din
istoria artelor plastice și fotogra-

fiei. Deschiderea unui ciclu în
care se vor reliefa legăturile re-
ciproce dintre aceste arte vizuale
(ora 21.00) • Cîntă Max Bygraves.
Film produs de televiziunea brita-
nică (ora 21,40).

SIMBĂTA 6 FEBRUARIE: Pa-
gini umoristice din literatura ro-
mînă. Prezența satirei în masiva
operă a lui Ion Agîrbiceanu.
Două schițe dramatizate (ora
20,15) • Caruselul operetei. Pot-
puriu muzical-coregrafic din crea-
țiile lui Offenbach, Lehár, Zeller.
Lopez, Dendrino, Filaret Barbu
etc. Pentru iubitorii acestui gen.

Bette Davis.

• Mîine, duminică, 31. I. 1965, va
avea loc în toată țara deschide-
rea festivă a „Lunii cărții la
sate” (I. II—1. III. 1965), manifestare
devenită tradițională. În această
perioadă, în cele peste 700 de li-
brării de la sate, la cărminele
culturale, în unitățile agricole so-
cialiste, la gurile de exploatare
forestiere etc., se vor amenaja
standuri, bazaruri și expoziții de
cărți, colțuri cu noutăți literare
etc. De asemenea, echipe speciale
ale celor peste 1.000 de difuzori
ai cărții în mediul rural, librăria
„cartea prin poștă”, autolibrăriile,
vor face ca slova scrisă să se
instaurze și mai adînc în fiecare
casă din satele țării noastre.

• Foarte pe scurt cîteva titluri
demne de atenție:

— Tacit — *Opere*, vol. III —
(Analele — interesante și pentru
că relevă încă o dată concepția
tacticiană asupra istoriei, foarte
modernă la vremea ei.) Tradu-
cere: Andrei Marin; studiu in-
trodusiv și note: N. I. Barbu.

— Molière — *Avarul* (Biblioteca
pentru toți). Cuprinde patru piese
ale marelui clasic (Mizantropul,
Avarul, *Georges Dandin* și *Dom-
nul de Pourceaugnac*) traduse de
Tudor Arghezi.

— Ion Roman — *Caragiale*, în
colecția *Oameni de seamă* a Edi-
turii tineretului.

— *Teatrul românesc în contem-
poraneitate*, volum colectiv de stu-
dii teatrale editat de *Meridiane*.
Autori: Valentin Silvestru, Tra-
ian Șelmaru, D. Solomon, Mira
Ioșif, Margareta Bărbuță, B. Elvin,
N. Barbu, V. Mîndra, C. Pa-
raschivescu, A. Băleanu, Florian
Nicolau, Emil Mandric, M. Ale-
xandrescu.

— *Studii de dialectică și psi-
hologia învățării*, volum de studii
al unui colectiv de cercetători,
în frunte cu conf. univ. Paul
Popescu-Neveanu, demn de aten-
ția pedagogilor și a părinților și
sugestiv pentru activiștii culturali

în genere (Editura didactică și
pedagogică).

— Și un volum mult așteptat și
frumos editat de acad. Al. Ro-
setti și Liviu Călin (semnatari ai
prefetei): Ion Barbu — *Ocean*.

• Prezentarea volumului *Opera
lui Dante în lume*, pregătit de
„Asociația internațională pentru
studierea limbii și literaturii ita-
liene”, și a unei noi traduceri în
franceză a „Divinei comedii”, sînt
înscrise în ordinea de zi a Con-
gresului internațional de studii de
la Florența, cu care se vor des-
chide la 20 aprilie manifestările
din cadrul celui de-al șaptelea
centenar de la nașterea lui Dante.

CARTEA

JOKMOK (premieră, R. P. Po-
lonă). În primul ani de după
război, pe țarmul Mării Baltice,
asistăm la dramatica poveste a
unei vechi nave de luptă, Jok-
mok... Regizor: S. Mozdzenski.

PAULA CAPTIVĂ (premieră,
Argentina). Unul dintre cei mai
reputați regizori argentinieni con-
temporani, Fernando Ayala, aduce
pe ecran o dramatică (uneori
melodramatică) poveste de dra-
goste din Buenos Airesul de azi.
Printre interpreți, alături de Su-
sana Freyre, actori cunoscuți din
Virsa dificilă (Dulio Marzio),
Șeful (Leonardo Favio, Orestes
Caviglia), *Rosita* (Lautaro Murua).
Bine valorificate: pitorescul dan-
surilor și tradițiilor argentiniene,
frumoasele peisaje.

O STEA CADE DIN CER
(premieră, R. F. Germană). Prima
„tentativă”: prezența în distribuție

a fostului campion mondial de
schi Toni Sailer, pe care l-am
mai văzut în *Cumpără-ți un ba-
lon*. În rest, muzică, dans, o in-
trigă subțirică — toate conduse
de un bun meșteșugar: regizorul
Geza von Cziffra.

VIATA UȘOARĂ (U.R.S.S.). În-
tr-o comedie satirică la adresa
goanei după o viață ușoară, re-
întîlnim buni actori ai scenei și
ecranului sovietic: Vera Mareț-
kaia (neuitata *Învățătoare din Șa-
rtri*), Rostislav Pliatt, Nadejda Ru-
meanțeva, Iuri Iakovlev.

O POVESTE NEINVENTATĂ
(U.R.S.S.). Reîntîlnire cu Janna
Prohorenko, într-un film cu sub-
iect contemporan: viața unei
câșnicii.

DRUM PERICULOS (R.S.F. Iu-
goslavia). Un subiect de război
(pe aceeași temă s-au realizat ca-
podopere: *Copilaria lui Ivan*),
o acțiune dinamică presărată cu
momente de intens dramatism, o
tratare regizorală sobră și doi
copii-interpreți foarte expresivi:
Marinko Cosić și Zlatko Kova-
cvić.

EROI CURAJOȘI CA TIGRII
(R.P. Chineză). În luptă cu ban-
dele gomindaniste, Armata Popu-
lară de Eliberare face convingă-
toare dovezi de curaj și abnega-
ție. Un film de acțiune.

TITANIC VALS. A doua săp-
tămîină pe ecrane, lumea comediei

lui Tudor Mușatescu, transpusă
pe ecran de regizorul Paul Căli-
nescu. Un Spirache Neculescu
„de zile mari”: actorul Gr. Va-
siliu-Birlic, care și-a sărbătorit
recent 40 de ani de carieră actori-
cească.

• Luchino Visconti (din crea-
ția căruia ne sînt binecunos-
cute filmele *Rocco și frații săi*,
Ghepardul) a terminat lucrul la
o nouă producție: *Stelele Ursei
Mari*. Subiectul filmului sugerează
analogii cu *Electra* lui Euripide,
transpusă în lumea contemporană.
Principalul rol feminin este in-
terpretat de Claudia Cardinale.
Printre parteneri: Jean Sorel, Mi-
chael Craig, Marie Bell.

• Pentru prima oară în același
film, două vedete de primă mă-
rime ale ecranului francez: Jean-
ne Moreau și Brigitte Bardot. Ele
vor apărea într-o coproducție fran-

co-mexicană, *Viva Maria*, pe care
o realizează Louis Malle.

• Viitorul film al lui de Sica.
În urmărirea vulpii — titlul e
provizoriu — va fi interpretat de
Claudia Cardinale și Peter Sel-
lers (care după ce a vizionat
Ciocciara a declarat: „Nu vreau
să mor, pînă cînd nu apar într-
un film regizat de Vittorio de
Sica”).

• Interpreta principală a filmu-
lui *Thunderbal*, din ciclul inspirat
după romanele de aventuri ale
lui Ian Fleming, va fi Ann Sid-
ney, cîștigătoarea concursului
„Miss Univers 1964”.

• Stereovizorul în culori con-
struit recent în Uniunea Sovietică
va avea la început aplicații in-
dustriale. Apoi... se preconizează
stereoviziunea la domiciliu.

CINEMA

ȘCOALA NEVESTELOR de Mo-
lière. Succes al tînarului colectiv
din Șoseaua Ștefan cel Mare. Iz-
bit debut bucureștean al regi-
zorului Ion Simionescu. Princi-
pali interpreți: Victoria Dinu și
D. Duma. (Teatrul regional Bucu-
rești.)

ESTE VINOVATA CORINĂ?
de Laurențiu Fulga. Melodramă
sub forma unui proces cu impli-
cații familialo-etice. (Teatrul „C. I.
Nottara”.)

RINOCERII de Eugen Ionescu.
Succes constant al unui spectacol

de mare răsunset internațional.
(Teatrul de Comedie.)

DRAGĂ MINCINOSULE de J.
Kilty. Spiritual dialog între Fory
Etterle și Beate Fredanov. (Tea-
trul „Lucia Sturdza Bulandra” —
sala Studio.)

RECELE LEAR. Emoționantă
reîntîlnire cu decanul de vîrstă al
scenei românești, Gheorghe Storin.
(Teatrul Național „I.L. Caragiale”
— sala Comedia.)

ELEFANTELUL CURIOS de
Kipling — (prelucrare de Nina
Cassian). Cu acest spectacol atră-

Radu Bellan.

gător, reluat din stagiunea trecu-
tă, Tîndărică a inaugurat casa
nouă de pe Calea Victoriei.

ULISE ȘI COINCIDENȚELE
de Mircea Șeptilici și Gh. Dum-
brăveanu. Notăm premiera pe
țară a acestei comedii originale
(ambii autori sînt actori bucureș-
teni) pe scena unuia din teatrele
din provincie care ar trebui să-și
afirme mai mult personalitatea.
Regia: Tiberiu Pentea. Interpreți:
Mircea Herford, Elena Petrian,
Sanda Manoliu, Livia Ungureanu,
Titorel Pătrașcu; decor: Al.
Olicu. (Teatrul de stat Birlad.)

**BAIAT BUN, DAR CU LIP-
SURI:** Nicuță Tănase și specta-
colul din Giulești. (Teatrul Mun-
citoresc C.F.R.-Giulești.)

**UN BUN SPECTACOL DE RE-
VISTA CONTEMPORAN** îl aș-
teptăm la Teatrul satiric-muzical
„C. Tănase”, Calea Victoriei 174.

TEATRU

• Un animator: Al. Imre (în
fruntea orchestrei Electrecord) ne
oferă un disc cu patru madison-
uri (EDC-517): „I like madi-
son”, „Madison blues”, „Madison
Square garden” și „Watermelon
man”. Sună tinereste și amuzant.
Se dansează și de unul singur!

• Maria Gritti (cu orchestra So-
riani) cîntă cu nerv „Mr. Twis-
ter”. Se pot asculta și celelalte
cîntece de pe același disc.

EXPOZIȚII

SALA MAGHERU. Două expo-
ziții de pictură rămase la stadiul
de „arta fidelă naturii”, ceea ce
— evident — este altceva decît
arta realistă: *Paul Verona*, de
patruzeci de ani același cuminte
naturist sentimentul, zugrăvind
amabil peisajele de promenadă și
flori dulci; *Marta Antonescu*
autoare de portrete și naturi sta-
tice neizbutite, cîtă vreme de-
corativ înseamnă altceva decît o

imagine mare, desenată sumar
și colorată crud.

SALA ONEȘTI. O surpriză ne-
plăcută: grafica lui *Victor Rusu
Ciobanu*, altădată rezonabilă și
gravă, e de nerecunoscut în aceas-
tă postură burlescă, fie că e
vorba de șarja nemotivată psiho-
logic a portretelor sau de gustul
îndoelnic pentru expresionismul
exotic.

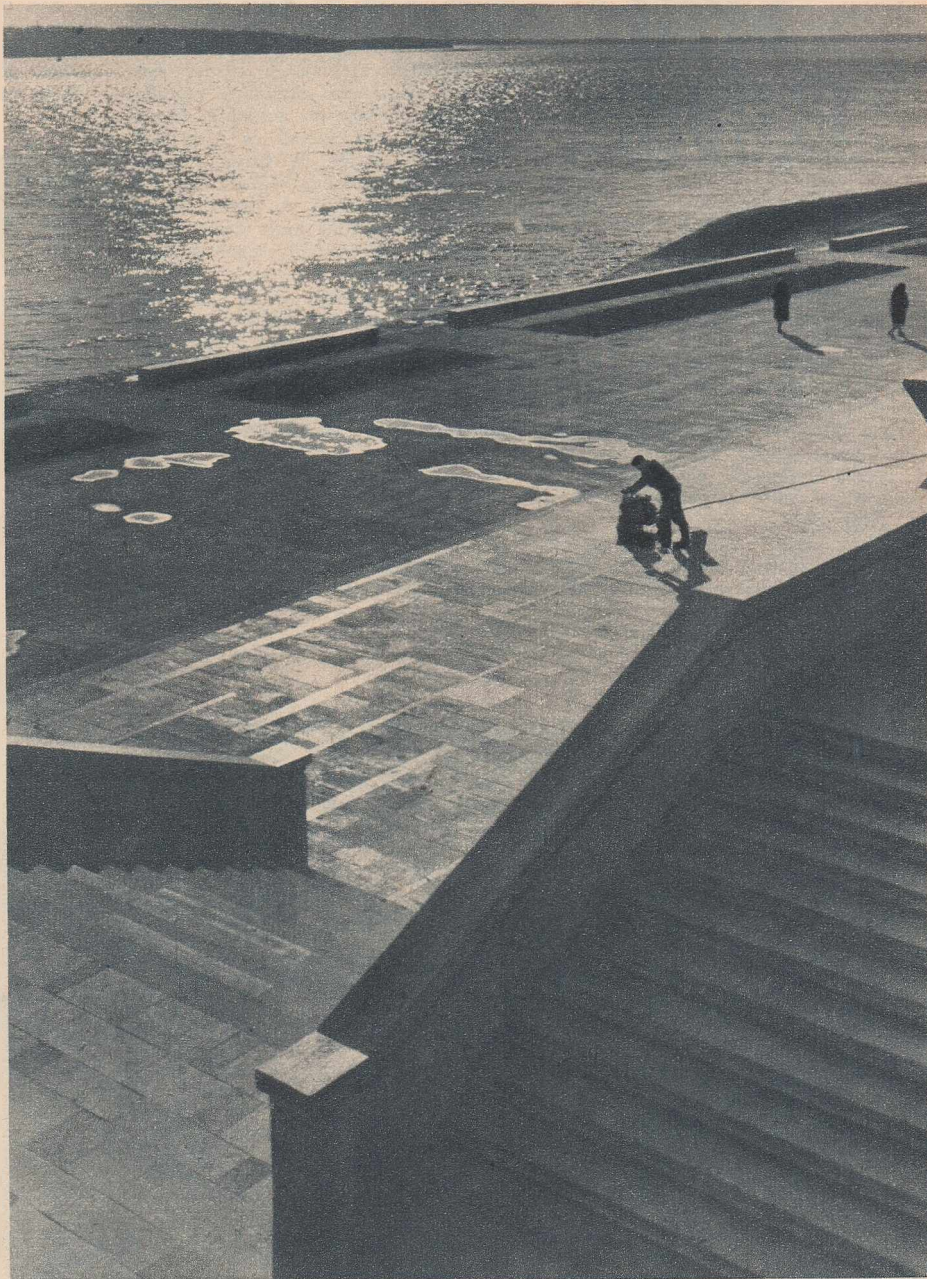
DISCURII

ORASUL PRIVESTE SPRE FLUVIU

Johann Strauss a văzut-o albastră. „An der schönen blauen Donau“, celebrul vals, a făcut ocolul pământului, răspîndind imaginea unei Dunări cu reflexe albastrii, care serpuiește lin, străbătînd țări și orașe în măsura de 3/4.

Bătrînul Danubiu e departe însă de a fi numai albastru. La Galați — ne-au mărturisit localnicii — apele lui îmbracă în una și aceeași zi cel puțin patru, cinci culori diferite. Dimineața, sub cerul senin, fluviul capătă într-adevăr o ușoară tentă albastru-violet. Spre prînz, înfruntînd pieptiș razele soarelui, Dunărea se fărîmițează în milioane de cioburi strălucitoare ce pot fi asemănați cu o imensă spinare de pește, înzăuată cu solzi de argint. După-amiază, o dată cu primele semne de înserare, devine brun-ma-

Liviu MAIOR
Fotografii de A. MIHAILOPOL
(Continuare în pag. 6)

Construcția falezii reprezintă una dintre cele mai îndrăznețe realizări urbanistice ale viitorului Galați. Amenajarea malului stîng al Dunării se va face prin terase succesive care vor fi decorate cu spații plantate, cu lucrări de agrement și de artă monumentală.

O izbită realizare a constructorilor gălățeni: complexul comercial din cartierul Tiglina I.

ORASUL PRIVESTE SPRE FLUVIU

ronie, iar spre apusul soarelui, sînergie, ciudat, nefiresc de roşie.

De la înălţimea blocurilor turn ce mărginesc tînăra esplanadă a oraşului, spectacolul e de-a dreptul mirific. Imaginea se îmbogăţeşte şi prin larga perspectivă pe care o oferă ochiului malul dobrogean al fluviului, unde printre oglinzi de ape, în imensitatea cîmpiei, fantomatica apariţie a Munţilor Hercinici, cu trupurile roase pînă la rădăcină de scurgerea milenară a timpului — deschid privirilor o panoramă unică în felul ei.

Despre toate acestea şi despre multe alte lucruri legate de exploatarea şi valorificarea frumuseţilor

naturale ale locului — ne-au vorbit pe larg proiectanţii şi constructorii noului Galaţi.

Oraşul — ne-au demonstrat ei întrebunţînd în acest scop o sugestivă imagine — s-a născut şi s-a dezvoltat cu spatele la Dunăre. Secole de-a rîndul meşteşugarii fostelor isnafuri — cavafii, abaşii, chetrarii, bacalii — iar mai tîrziu mulţimea lucrătorilor portuari au moştenit sau şi-au ridicat, aici, pe malul sîng al Dunării, ateliere şi căsuţe din paiantă. Sute de căşcioare scunde, mohorîte, insalubre, adunate într-o masă compactă, izolau ca o cortină zdrenţuită oraşul de fluviu. Localitatea nu putea fi văzută de pe Dunăre, iar fluviul nu putea fi văzut din oraş. Mai mult decît atît: fugind de lumea „interlopă” a portului, foştii edili şi potenţaţi ai Galaţiului au împins oraşul tot mai mult spre nord-est, înălţînd pe Calea Domnească (azi str. Republicii) aproape toate clădirile şi instituţiile mai însemnate ale urbei.

Întoarcerea Galaţiului cu faţa la Dunăre, ideea transformării lui într-o localitate cu adevărat „dunăreană”, a stat la baza întregului proiect de sistematizare a oraşului. E adevărat că extinderea, reutilizarea şi construcţia unor importante obiective industriale (Şantierul naval, Laminorul de tablă, Fabrica de sîrmă,

cui şi lanţuri etc.), precum şi deschiderea unor noi şantiere (pentru construcţia marelui Combinat siderurgic al Galaţiului lucrează în prezent mii de muncitori sosiţi din toate colţurile ţării), au determinat reactualizarea schiţei din 1956, dar soluţia principală de sistematizare a rămas neschimbată.

Să-l privim din nou, acum, la începutul anului '65. Şi să-l privim (aşa cum au dorit-o *ab initio* proiectanţii şi constructorii lui), urcîndu-ne pe unul din vasele care trec

în amonte şi în aval pe firul apei:

Două cartiere tinere, alcătuite din clădiri suple şi înalte, două oraşele, adăpostind fiecare peste 10.000 de locuitori, înaintează pas cu pas pe malul Dunării, din direcţii opuse. Mazepa şi Ţiglina I, cele mai tinere microraiioane ale Galaţiului, se apropie unul de celălalt, metru cu metru, zdrobind sub temelii de beton bordeie şi căsuţe din paiantă (părăsite de mult de foştii lor locatari), despletind caierul încîlcit al ulicioarelor, îndreptînd străzi întortocheate,

Se discută macheta unui viitor microraiion. De la sînga spre dreapta: Maria Cocioabă, arhitectă, Octavian Chivu, arhitect-şef al regiunii Galaţi, Alecu Stan, preşedintele Comitetului executiv al sfatului popular oraşenesc, Mircea Cioclei, directorul Grupului nr. 1 de construcţii-montaj Galaţi, şi Ştefan Cocioabă, arhitect.

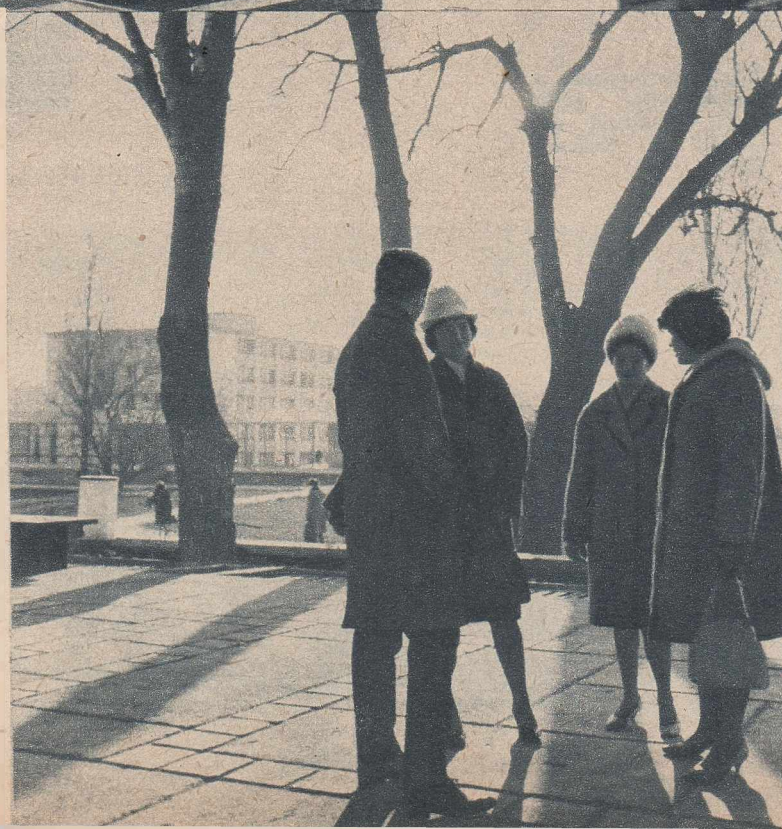
Tinere microraiioane în noul Galaţi. ▲

SÎNT MÎNDRU DE ORAŞUL NOSTRU

— Insemnatul eveniment, apropierea alegerilor în Marea Adunare Naţională şi sfaturile populare — ne-a declarat tovarăşul Alecu Stan, preşedintele Comitetului executiv al sfatului popular oraşenesc Galaţi, propus la 27 I 1965 candidat în circumscripţia electorală oraşenească nr. 109 şi în circumscripţia regională nr. 3 — ne găseşte, ca să zic aşa, cu braţele încărcate. Oraşul nostru este mai frumos ca oricînd şi va deveni din ce în ce mai frumos. În prezent Galaţiul are o populaţie de peste 110.000 locuitori, dar, avînd în vedere marea lui dezvoltare industrială, putem aprecia că pînă în 1975 numărul total al locuitorilor va atinge cifra de 200.000. Ca membru în consiliul executiv al Federaţiei mondiale a oraşelor am avut prilejul să vizitez numeroase localităţi din Anglia, Danemarca şi Polonia. E adevărat: oraşele vechi îşi au farmecul lor. Mai ales atunci cînd s-au dezvoltat pe coordonatele unui plan urbanistic bine gîndit. Galaţiul nostru s-a născut şi a crescut, din păcate, la voia întîmplării sau, mai exact spus, a fost lăsat de către vechii lui edili să se întindă cum da Domnul. Astăzi putem afirma că locuim într-un oraş nou, şi încă în una dintre cele mai frumoase aşezări moderne născute în ultimele două decenii în România. Încredinţez revistei „Flacăra” cîteva cifre şi date succinte, edificatoare în această privinţă:

Pînă la sfîrşitul anului 1965, suprafaţa locuibilă a oraşului nostru va creşte cu 311.200 m². Totodată şcolile nou construite vor însuma 136 săli de clasă.

În privinţa lucrărilor edilitare, anul 1964 a înregistrat însemnate succese. S-au cheltuit 7 milioane lei pentru întreţinerea zonelor verzi şi 1 milion lei pentru extinderea lor. Orele de muncă patriotică au atins în aceeaşi perioadă cifra de 6.447.000, lucrările executate prin concursul cetăţenilor valorînd 17.153.156 lei. Pentru extinderea reţelelor de canalizare s-au cheltuit 12.500.000 lei, iar pentru extinderea străzilor, 17.200.000 lei. S-au construit tot în ultimul an un cinematograf cu 800 locuri, un dispensar şi o nouă staţie AVIASAN.

reașezînd totul pe osatura simetrică a esplanadei, bulevardelor și străzilor drepte și largi ce aleargă și se întretaie armonios coborînd spre malul apei. Iar acolo unde constructorii celor două mari șantiere se vor întâlni într-un viitor apropiat, acolo unde, după cum ne informează proiectanții, vor fi înălțate cele mai de seamă clădiri și instituții, se va sta-tornici centrul orașului. Inima Galațiului va bate cum e și firesc pe malul Dunării.

STRADA REPUBLICII —RETROSPECTIVĂ ARHITECTURALĂ

O simplă plimbare pe strada Republicii, de la un capăt la altul al ei, poate oferi o imagine cât se poate de concludentă despre evoluția gândirii arhitectului și despre calitatea crescîndă a lucrărilor îndeplinite de constructor.

Cele mai vechi (cele mai „vechi” dintre noile clădiri ale orașului ridicate în ultimi 10—11 ani), blocurile și căminele studențești din apropierea grădinii publice, materializează, mai ales prin fațadele lor încărcate, o imagine plastică astăzi demodată. Ele contrastează vizibil cu ansamblul blocurilor ridicate ulterior lângă Parcul Eminescu. Aici simplificarea elementelor de fațadă (ce-i drept, prin soluții nu totdeauna dintre cele

mai izbutite), precum și coloritul viu și variat, impresionează în general în mod plăcut ochiul vizitatorului.

Ansamblul central al orașului Galați, proiectat cu multă maturitate profesională, reprezintă, în schimb, o realizare urbanistică certă. Aici studiarea atentă a terenului a permis arhitecților să obțină o distribuție gradată a volumelor construite, care oferă perspective variate și atrăgătoare atît spre Dunăre cît și spre diferite puncte de interes din cadrul ansamblului. Varietatea arhitectonică, plastica deosebită a fațadelor, realizate și prin alegerea judicioasă a materialelor de finisaj (cărămidă aparentă, travertin) dau întregului centru urbanistic o atmosferă de intimitate și căldură, expresii atît de necesare blocurilor de locuințe. Din păcate, — așa cum ne-au arătat unii cetățeni — pe esplanada ce leagă centrul de faleză, finisajul lucrărilor reclamă, pe alocuri, o serioasă revedere. La blocurile P 1—P 12, marea cantitate de terasit întrebuintată la finisajul fațadelor s-a înnegrit și s-a patinat într-un mod nedorit, dînd întregului ansamblu un aspect de monotonicitate și tristețe.

De un bun renume se bucură tinerile cartiere ale orașului: Țiglina I, Țiglina II și Mazepa. Plecînd de la

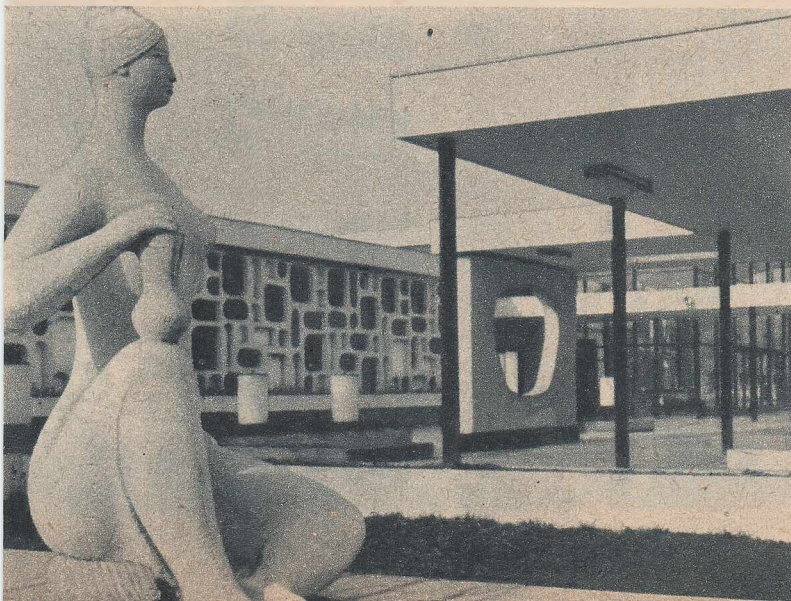

Detaliu arhitectonic din complexul comercial din Țiglina I.

Instantaneu gălățean : întâlnire în tînărul cartier Țiglina I.

Element de decor amplasat lângă cazinoul „Brateș”.

contururi simple și ordonate, arhitecții și constructorii au realizat trei microraiioane care răspund în bună măsură cerințelor funcționale și de confort ale traiului contemporan. Aici, mai mult decît în altă parte, industrializarea execuției lucrărilor (panouri mari prefabricate la zidurile exterioare, cofraje glisante la blocurile turn, mecanizarea lucrărilor de finisaj, înființarea stațiilor controlate de prepararea betoanelor etc.) a permis o accelerație sensibilă a întregii activități constructive.

DOI TINERI „FURIOȘI”

Ne permitem această butadă amicală cu doi dintre cei mai tineri arhitecți ai orașului, soții Ștefan și Maria Cocioabă. Tinerii aceștia au sosit la Galați porniți să facă și să dreagă, și deocamdată de numele lui Ștefan Cocioabă (în vîrstă de 31 de ani) se leagă, printre altele, construcția unui ansamblu de locuințe la Focșani și izbutita clădire a cazinoului „Brateș” înălțat la Galați pe malul lacului Brateș (al cărui fi-

nisaj a fost realizat în întregime de tînăra sa soție Maria Cocioabă).

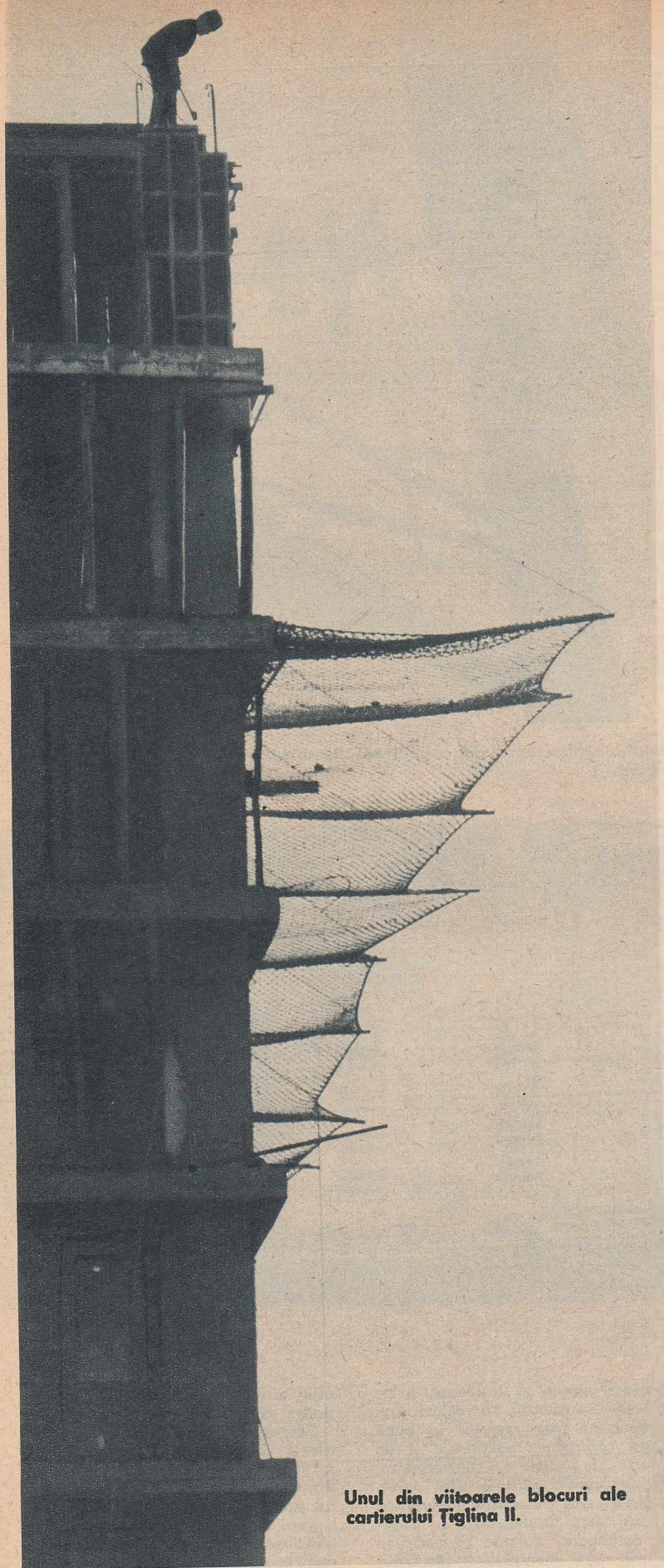
Efervescența lor continuă, cercetările și căutările febrile, întregul lor avînt creator fac parte integrantă din tinerețea noului oraș, din semeția lui pregnantă.

Publicînd un articol în ziarul „Scînteia” și vorbind pe larg despre realizările indiscutabile obținute de proiectanții și constructorii noului Galați, tînărul nostru s-a arătat în același timp un dușman înverșunat al monotoniei, lipsei de fantezie și soluțiilor de compromis.

— Avem nevoie de proiecte care să îmbine în mod armonios marile cuceriri ale arhitecturii mondiale cu elemente specifice artei naționale. Lipsa de varietate, monotonia, întrebuintarea soluțiilor șablon sînt de neiertat. Galațiul trebuie să fie Galați — Brăila, Brăila, și așa mai departe.

— Sîntem informați că în prezent proiectați, împreună cu soția dv., un nou ansamblu de locuințe. Cum

(Continuare în pag. 8)

Unul din viitoare blocuri ale cartierului Țiglina II.

Construcții noi pe str. Republicii.

v-ați gândit să aplicați aceste crezuri artistice în noul dv. proiect?

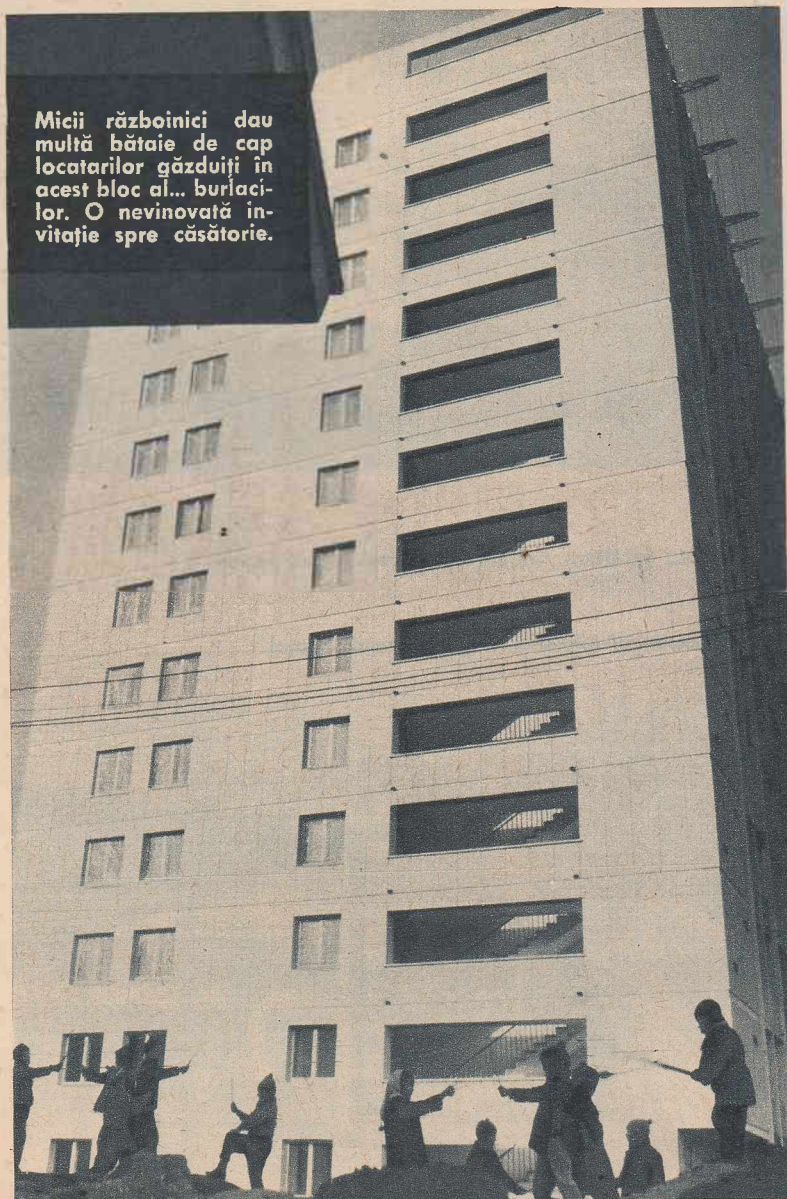
— Despre o gândire plastică definitivă e greu de vorbit. Acum, în perioada căutărilor, soluțiile se nasc și mor de la o zi la alta. Putem afirma cu certitudine că ne vom strădui să realizăm arhitectura fațadelor cu elemente de arhitectură națională, specifice regiunii Galați, pe care le vom adapta sistemelor constructive moderne. Amintesc în acest sens tratarea balcoanelor, intrările blocurilor, anumite porțiuni din fațadă precum și întrebuințarea din abundență a placajului ceramic.

Le urăm din toată inima succes deplin.

★

Acesta e Galațiul anului '65. O frumoasă carte de vizită pentru actualii gospodari ai orașului, pentru talentul și hărnicia noilor lui proiectanți și constructori. Un strălucit bilanț cu care cei peste 110.000 cetățeni ai orașului ies în întâmpinarea marelui eveniment: alegerile de deputați în Marea Adunare Națională și sfaturile populare.

Liviu MAJOR
Fotografii de A. MIHAILOPOL

Micii războinici dau multă bătaie de cap locatarilor găzduiți în acest bloc al... burlacilor. O nevinovată invitație spre căsătorie.

**C O P E R T A
N O A S T R Ă**

Paisaj gălățean 1965: Cazinoul „Brateș” și noul centru al orașului văzut de pe terasa hotelului „Dunărea”.

Fotografii
de A. MIHAILOPOL

PEISAJ CANADIAN '965

Trans-Canada — șosea modernă de mare altitudine — traversează munții pe o distanță de 5.000 mile.

Cu cinci secole înainte de descoperirea „oficială” a Canadei, vikingii s-au întâlnit cu băștinașii de pe malurile Marilor Lacuri.

După debarcarea lui Columb în „Indii”, Terra Nova devine obiectul disputelor singeroase ce marchează începuturile colonizării.

De la războiul de șapte ani, pînă la controversa în jurul drapelului de stat, o țară cu dimensiuni continentale urcă treptele unei istorii agitate.

Reportajul nostru redă, în fapte și imagini, aspecte ale trecutului și prezentului țării parfumului de rășină.

(Continuare în pag. 10)

Secole în șir cunoștințele Europei în legătură cu coloniile care formează astăzi Canada s-au limitat la povestiri cu caracter de legendă.

În ele, numele ciudate ale unor triburi indiene și eschimoșe — irokezi, algonkini, șuxi, creeksi sau assiniboini — se amestecau cu denumirile cu rezonanțe străni ale riurilor și lacurilor — Chibougamou, Mistassini, Kaniapiskau, Waswanipi, Abitibi, Oskelaneo.

Blănurile prețioase, imensele cantități de lemn și grâne au făcut din Canada, la puțin timp după explorarea imenselor prerii și păduri virgine, o țară a făgăduinței.

A urmat colonizarea treptată a pământurilor sale. Canada modernă, „țara lemnului și griului”, „țara parfumului de rășină”, „țara miilor de lacuri și riuri”, este o țară industrial-agrară care ocupă în ansamblul economiei capitaliste un loc ce nu poate fi neglijat.

Se pare că primii europeni care au debarcat pe coastele septentrionale ale continentului american cu aproximativ 500 de ani înainte de descoperirea lui „oficială” și care au înțeles dinții pe malurile Marilor Lacuri triburile bășinașe au fost eorăbierii vikingi. În mod cert se știe însă că la numai câțiva ani de la debarcarea lui Columb în „Indii”, în 1497, ca urmare a expediției conduse de John Cabot (pe numele lui adevărat Giovanni Caboto) care ajunge pînă în insula Newfoundland, coroana britanică se proclamă posesoarea actualii regiuni Terra Nova. Explorată în numele Franței de Verazzano și Cartier, Canada e vizitată și de Samuel de Champlain, care îl convinge pe Henric al IV-lea să creeze aici o colonie. În 1608 Champlain pune bazele orașului Quebec. Secolul XVII, în care navigatorul englez Henry Hudson descoperă râul și golful care îi poartă numele, marchează începuturile colonizării Canadei și totodată ale exterminării în masă a populației bășinașe.

Între coloniștii englezi și francezi s-a desfășurat timp de un secol și

de Nord Britanică” din 1867, votată de Parlamentul englez, care i-a acordat Canadei dreptul de dominion. Dar, așa cum remarcă în revista „The World Today” Dale C. Thomson, profesor la Universitatea din Montreal, aceste legi au conferit francezilor un statut de minoritate. Astfel Quebec, provincia locuită de francezii canadieni, se industrializează mai încet, rămînînd la un nivel de dezvoltare cu 30% inferior celui din Ontario, cu care are o suprafață aproximativ egală.

Nemulțumirea canadienilor de limbă franceză în legătură cu această stare de lucruri a fost de altfel unul din elementele principale ale înverșunatei dispute ce s-a purtat în jurul noului drapel de stat.

★

Acest nou drapel flutură astăzi peste o țară de proporții într-adevăr continentale, a cărei suprafață de aproape 10 milioane kilometri pătrați întrece dimensiunile continentului australian și e numai cu puțin mai mică decît cea a Europei. Cuprinzînd și insulele Arhipelagului Arctic Canadian, insulele Newfoundland,

Cercetări pentru descoperirea de noi bogății.

Șosele moderne — dintre care unele suspendate — fac legătura între Montreal și alte centre canadiene.

Orașul Montreal, văzut de pe insula Sf. Elena — locul viitoarei expoziții universale din 1967.

jumătate o aprigă luptă pentru stăpînire a noilor teritorii.

Actul final al acestei dispute a fost jucat în 1760, cînd, în timpul războiului de șapte ani, Quebec — centrul coloniei franceze — a fost ocupat de armatele generalului englez Wolfe; în 1763, după terminarea războiului, prin Tratatul de la Paris, Anglia și-a anexat definitiv toate coloniile franceze de pe continentul nord-american. Conform prevederilor acestui tratat, cei 60.000 de locuitori vorbind franceza își păstrau dreptul folosirii în continuare a limbii lor, ca și pe cel de a rămîne în cadrul bisericii catolice. Aceste aranjamente au fost confirmate în documente ulterioare, printre care „Legea pentru America

Vancouver ș.a., scaldată de apele oceanelor Pacific, Atlantic și Arctic, Canada este din punct de vedere al resurselor naturale una dintre cele mai bogate țări din lume. Vastele teritorii din sudul său, de-a lungul frontierei cu S.U.A., constituie nu numai un grînar național, dar fac din ea una dintre cele mai mari producătoare de cereale ale lumii. O agricultură modernă, mecanizată, chimizată, creșterea pe scară largă a animalelor de lapte și carne asigură producții de înalt randament, dînd Canadei posibilitatea de a concura cu succes pe piața mondială.

Spre nord și pe coasta Pacificului se întinde vasta zonă a pădurilor, care acoperă trei cincimi din în-

treaga suprafață a țării, asigurînd Canadei o poziție privilegiată pe plan mondial și din punct de vedere al producției de lemn și celuloză.

În partea orientală, Marile Lacuri — Superior, Michigan, Huron, Erie și Ontario — cu cascada Niagara, continuată prin fluviul Sf. Laurențiu cu imensul său estuar, creează un peisaj apropiat de cel al Finlandei, țara miilor de lacuri și insule. Regiunea aceasta cu un sol fertil și o climă mai puțin aspră, influențată de vecinătatea oceanului, este de altfel cea mai dens populată a țării. Un factor de mare importanță este aci și existența arterei navigabile alcătuite din fluviul Sf. Laurențiu și Marile Lacuri, care i-a favorizat o viață economică intensă.

Evoluția rapidă a centrelor industriale din S.U.A. situate în sudul Marilor Lacuri a contribuit de asemenea la dezvoltarea în ritm mai viu a acestei regiuni a Canadei, în care se află aproape toate orașele mai importante: Quebec, Montreal, Ottawa — capitala țării — Toronto. 80% din numărul total de aproape 20 de milioane al populației este așezat pe o fișie relativ îngustă — de circa 300 mile — de-a lungul frontierei cu S.U.A.

Recentele descoperiri și exploatarea în zonele mai nordice ale țării au impus și o nouă distribuție a populației. În păduri, pe întinderile înghețate ale tundrei iau naștere orașele industriale și miniere ai căror

locuitori pun în valoare uriașele rezerve de minereuri și minerale.

Căci Canada ocupă în prezent primul loc între țările capitaliste în extracția de azbest și nichel și locul doi în cea de aur, zinc, uraniu și în producția de aluminiu, cherestea și pastă de hârtie. După cum s-a arătat în paginile revistei „U.S. News and World Report”, în provincia Saskatchewan s-au descoperit recent bogate zăcăminte de potasiu, apreciate la 60 de miliarde tone. În cursul anului trecut au intrat în funcțiune noi mine de plumb și zinc în Quebec și New Brunswick. În Northwest Territories, la Pine Point, urmează să fie pusă în exploatare o mină de plumb considerată ca fiind cea mai mare din lume. S-au descoperit noi rezerve de nichel și petrol, iar în regiunea Alberta, la Athabaska, nisipuri petrolifere ale căror rezerve sunt evaluate la 300 miliarde barile țitei — cantitate egală cu întreaga rezervă de petrol cunoscută pînă în prezent în lume.

Exportul anual de minerale al Canadei este apreciat la 2 miliarde dolari, la aceasta adăugîndu-se, după cum am mai arătat, marile volum al exportului de lemn, grîu ș.a.

Mai cu seamă după cel de-al doilea război mondial, în Canada s-au dezvoltat ramurile industriale din grupa prelucrătoare, depășind valoric de 1,5 ori producția industriei extractive. Dintre acestea un loc important îl ocupă industria prelucrării metalelor și a construcției de autoturisme și mașini agricole, concentrată în sudul statului Ontario și regiunea Marilor Lacuri. În plin progres se află și industria chimică, în special subramurile cauciucului sintetic și îngrășămintelor. Un loc deosebit îl ocupă industria lemnului (suprafața forestieră a Canadei: aproape 35.000.000 ha),

Canada fiind o mare producătoare și exportatoare de lemn, cherestea, hîrtie.

Toate aceste uzine și fabrici caracterizate prin echipament modern, grad înalt de mecanizare și automatizare sînt concentrate mai ales în orașele din sud-estul țării. După datele furnizate de economiștii canadieni L.C. și F.W. Park în lucrarea „Anatomy of Big Business”, Canada ocupă locul doi în lumea capitalistă, după S.U.A., la indicatori economici ca venitul național și producția industrială calculată pe cap de locuitor, iar producția sa industrială globală ocupă locul 6 în rîndul țărilor capitaliste.

Uriașele resurse ale Canadei au stîrnit încă din vremuri îndepărtate interesul puternicului ei vecin sudic, Statele Unite ale Americii. Rezultatul a fost pătrunderea capitalului american în economia Canadei. Referindu-se la aceasta, cunoscutul comentator american Walter Lipmann scria în „New York Herald Tribune” că „în relațiile dintre Canada și S.U.A. există o problemă gravă. Este vorba de puternica infiltrare economică americană în industria canadiană”, din care cauză S.U.A. nu pot „avea relații bune cu Canada”.

Economistul canadian Andrew Lamorie a publicat în 1963 o broșură în care analizează unu dintre mecanismele pătrunderii S.U.A. în economia canadiană. El afirmă că decalajul în favoarea S.U.A. în comerțul cu Canada — în afara câștigului obișnuit — a fost de 2 dolari pe cap de canadian la sfîrșitul secolului trecut. Acest decalaj a crescut la 15 dolari în preajma celui de-al doilea război mondial, la 70 de dolari în 1947 și la 82 în 1963.

O dată cu pătrunderea capitalului străin s-a dezvoltat și capitalismul autohton, care a ajuns curînd la un înalt nivel de concentrare.

Azi S.U.A. sînt principalul cum-

părător al produselor canadiene de export, importînd din Canada totalitatea țiteiului acestei țări destinat exportului, 80% din minereul de fier, 50% din cantitatea de nichel și azbest, 40% din cea de aluminiu, 30% din cea de cupru, 80% din oxidul de aluminiu. În ultimii ani S.U.A. au făcut de asemenea mari investiții în cercetarea subsolului canadian, pentru descoperirea unor noi zăcăminte de minereuri. La rîndul său, capitalul canadian pătrunde în țările Americii Latine.

★

În 1967, anul în care Canada va păși în cel de-al doilea secol de existență statală, Montrealul va găzdui a doua expoziție universală de pe continentul american.

Milioanele de vizitatori pe care Canada îi așteaptă vor avea posibilitatea să cunoască nu numai sinteza realizărilor obținute de țările participante și de țara gazdă, dar, părăsind expoziția organizată pe insulele Sf. Elena și Notre Dame, aflate pe fluviul Sf. Laurențiu, în dreptul Montrealului, vor putea lua contact cu frumusețile, ineditul, realitățile unei țări în general prea puțin cunoscute.

Înainte de toate, bineînțeles, Montrealul. Văzut din avion, prezintă trăsături comune cu multe orașe ale S.U.A.; în centru se ridică un număr de zgîrie-nori ce lasă în umbră clădirile istorice care acum cîteva decenii constituiau mîndria sa. În jurul lor orașul se întinde spre docurile care pot adăposti mari nave intercontinentale și urcă domol spre dealurile care-l împrejmuesc. În Place d'Armes vizitatorii pot vedea, alături de clădiri istorice vechi de peste un secol, buildingurile moderne; în Dominion Square, în spatele statuilor unor reprezentanți de seamă ai istoriei canadiene,

vor înălța privirea spre zgîrie-nori cu peste 45 de etaje al Băncii Imperiale Canadiene de Comerț. Pe marile bulevarde, largi și zgomoatoase, care nu sînt cu nimic mai prejos de cele ale metropolelor din S.U.A., circulă un număr de jumătate milion de mașini.

La Ottawa, în capitala federală, călătorii vor întîlni o altă atmosferă. Aici totul amintește de caracteristicile orașelor engleze. Clădiri construite în stilul specific englez se îmbină perfect cu atmosfera pe care o creează pădurile și lacurile din împrejurimi.

Iar dacă vor părăsi mediul urban, vizitatorii vor cunoaște peisajul variat, culorile aproape ireale ale pădurilor roșii de arșar, verdele puternic al celor de molift, galbenul auriu al holdelor, albastrul lacurilor, al rîurilor și al cerului, sălbăticia naturii și a munților, a ghețarilor de dincolo de cercul polar, bogăția faunei...

★

În prezent densitatea populației Canadei este de sub doi locuitori pe km pătrat. Teritoriul de nord-vest (Northwest Territories) care are o suprafață de circa 3.400.000 km p — deci circa o treime din întreaga întindere a Canadei — e aproape lipsit de populație, pe 1 km pătrat revenind mai puțin de 0,01 locuitori. Totuși, datorită fertilității pămîntului, a marilor bogății ale subsolului și a dezvoltării industriale, Canada este unul din principalii exportatori din lume. Prin legăturile sale comerciale ce se extind necontenit, ocolind multe din îngrădirile pe care unele state capitaliste și le impun în cadrul relațiilor cu țările socialiste, Canada joacă un rol din ce în ce mai important de partener în relațiile comerciale internaționale.

Matel GALL

Transportul lemnului — una din bogățiile Canadei — se face în provincia Quebec și cu ajutorul săniilor.

Prin atelierelor artiștilor plastici

Ion Pacea.

CU ION PACEA despre: PICTURĂ, INSPIRAȚIE, METODĂ

Ion Pacea s-a născut acum 40 de ani într-un sat de munte iar viața sa artistică începea peste 20 ani, după un scurt interval de studiu la București cu pictorul Steriadi, a cărui frecvență n-a lăsat însă nici un semn în viziunea lui. În 1948 debutează public, cu un desen la expoziția „Flacăra”. Un popas pe șantierul Bumbesti-Livezeni, în 1949, e primul prilej de a lucra compoziție și prima confruntare a mijloacelor sale de expresie cu temele majore ale artei realist-socialiste. După o vreme de relativă absență din expoziții, Pacea apare, în 1957, cu o expoziție personală la sala „Nicolae Cristea”, alături de maestrul H. Catargi și de Ion Musculeanu. În același an, la Expoziția republicană a tineretului, critica remarcă elogios un portret de față, semnat de Ion Pacea. Portretist, pictor de compoziții, peisagist în unele prilejuri (ca în expoziția din 1960 a grupului de artiști întors din Bulgaria), experimentator în genul naturii statice, Pacea a participat de atunci la toate expozițiile de stat. Opera lui, alături de cea a câtorva artiști de prestigiu, a reprezentat în ultimii ani pictura contemporană românească în multe capitale europene, precum și la Dresda (R.D.G.), în Egipt, iar anul acesta la Bienala de la Veneția, împreună cu sculptorul Boris Caragea și pictorii Ion Gheorghiu și Ion Bițan.

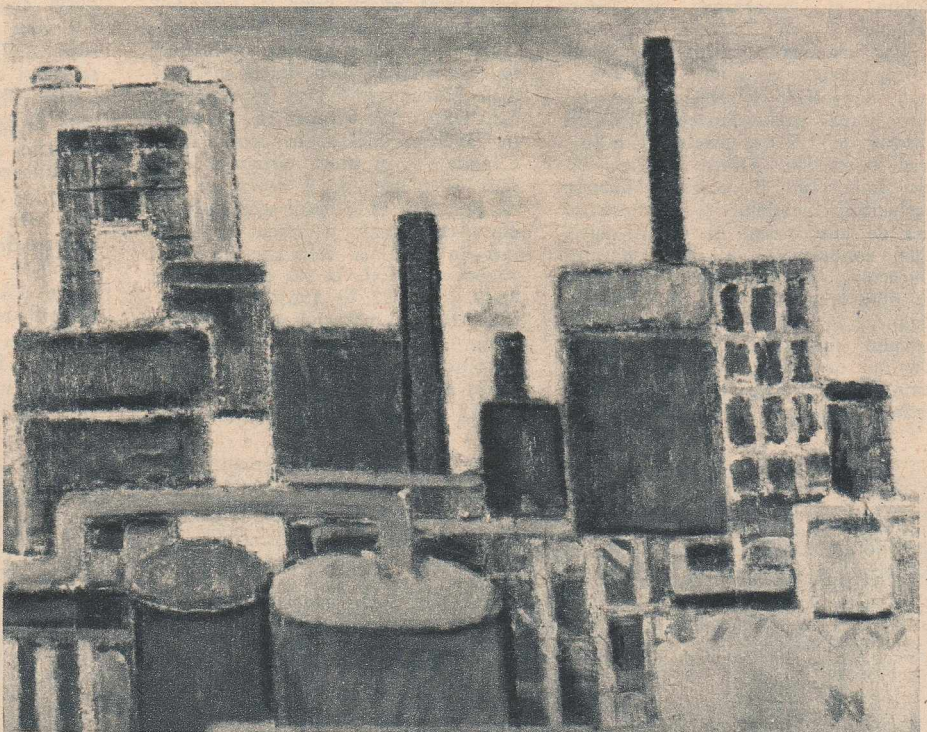
Există oameni interviuabili cum există oameni fotografici. Ion Pacea nu e dintre ei: prea grav ca să fie volubil și prea cordial ca să tacă, prea responsabil ca să dezbată improvizat marile probleme ale picturii și prea sobru ca să vorbească despre sine.

În timp ce, gazdă protocolară, fierbe o cafea, îmi iau răgazul să privesc câteva cartioane mari recent sfârșite sau începute. Ne așezăm în fața lor și dialogul se duce în trei, cu participarea operei care e cel mai elocvent interlocutor. Un peisaj italian, cu un câmp verde pe care se proiectează un elicopter alb-gri, în spatele unui șir de case pământii. O țărancă șezând, foarte dreaptă, cu brațele așezate simetric în poală. Forme sintetice, culori intense, saturate, pastă densă. Lucrările noi le confirmă pe cele pe care le regăsim în muzeul imaginar, emană aceeași francă picturalitate.

E un laborator de „chimie” expresivă, în care privitorul trebuie să se inițieze și să mediteze asupra sintezei artistice. Limbajul lui Pacea e răsădit la binomul formă-culoare, respinge toată recuzita efectelor de clar-obscur, de plasticitate, de caligrafie a conturilor, de accente grafice, tot ce poate să poliseze imaginea, tot ce poate da în chip convențional iluzia de spațiu, formă sau frumusețe. Nu e însă vorba de rețeta pic-

Am devenit acum privitorul care are avantajul de a fi condus de mână până în pragul de unde imaginea își ia zborul în lume. Văd cert că ulciorul e așezat singur pe covorul roșu precum un giuvaer pe soclul lui de catifea, și că toate planurile secundare ale imaginii au o înclinație care rimează cu liniile lui elementare, cam așa cum figuranții balerini urmează înclinarea solistei, ca să amplifice evidența și ecoul mișcării ei.

Cu această cheie a ritmului expresiv pot deschide cu mai multă siguranță lumea celorlalte tablouri; fiindcă imaginea-idee este o entitate în care citind forma înțelegeți sensul afectiv și intelectual al imaginii. Personajele din portretele și compozițiile sale, obiectele din naturile moarte, stau cu fața la privitor, paralele cu laturile cartonului, așezate după un centru de gravitate al imaginii. În frontalitatea acestei așezări, în statica acestei simetrii, în economia acestei compoziții e o austeritate compensată de succulența pastei, de fluxul afectiv al culorilor. Asist la dezbateri artistice ce are loc între pictor și opera lui, pe care o privește tandru și înciudat, ca pe o progenitură recalcitrantă. E vorba despre gusturile artei folclorice. Privind cum a simplificat formele și a alăturat culorile, are aerul că își susține oral teza:

Peisaj industrial.

turii bidimensionale facil decorative, cu stilizări geometrice. La un portret, de pildă într-un context de mase cromatice, chipul e modelat ușor sculptural, dacă așa a cerut-o caracterul clasic al acestei fizionomii severe.

— Efortul meu cred că e metodic, fiindcă încep cu operația de limpezire a ideii.

— Și cum se naște ideea?

— Fără îndoială că se naște din concepția mea despre realitate și despre misiunea picturii. Dar nu o recunosc ca idee artistică decât atunci când ea mi se prezintă cu un chip pictural, ceea ce se întâmplă la sugestia vreunui obiect văzut. Descoperirile mele se petrec în lumea concretă a lucrurilor, în care găsesc întrupată brusc ideea imaginii. Important e să extragi din acest minereu de forme și culori întâmplătoare pe cele esențiale, cele care vehiculează ideea, care exprimă adevărul, care definesc lucrul. De exemplu, acest ulcior de lut figurează atracția mea pentru arta populară, expresie a unei sensibilități și a unor gusturi artistice pe care le împărtășesc. La sugestia acestui ulcior am compus o imagine care să exprime direct acest sentiment al meu de solidaritate cu viziunea artistului anonim.

— Mă uimește la arta populară chibzuala formelor, stilizarea expresivă. Țăranul, când pictează o icoană ori o cahlă, e conștient că în felul acesta comunică cu mediul uman, cu obștea privitorilor, are simțul limbajului-convenție, știe că un cerc va sugera cutare obiect rotund, fie luna, fie obrazul, are scrupulul funcției expresive a stilizării. Pe lângă asta are și scrupul meșteșugăresc, știe că se așteaptă de la el un obiect de gust. Între expresiv și frumos e o sinteză care nu-i de loc naivă, în sensul obișnuit al cuvântului, ci e rodul gândirii artistului așezate pe făgașul unei tradiții care-i umple amintirea, imaginația, îi dirijează gesturile creatoare, o tradiție echivalentă cu o școală. De la meșterii populari poți lua o lecție de logică estetică, la fel de stringentă în felul ei cum e lecția cezanniană despre formele elementare ale naturii: cilindru, sferă, con. Verific personal acest proces creator: uite, aici, lângă personajul țărancă, simt că trebuie să pun o formă care să fixeze mai bine caracterul figurii principale.

— Care s-o acompanieze, adică.

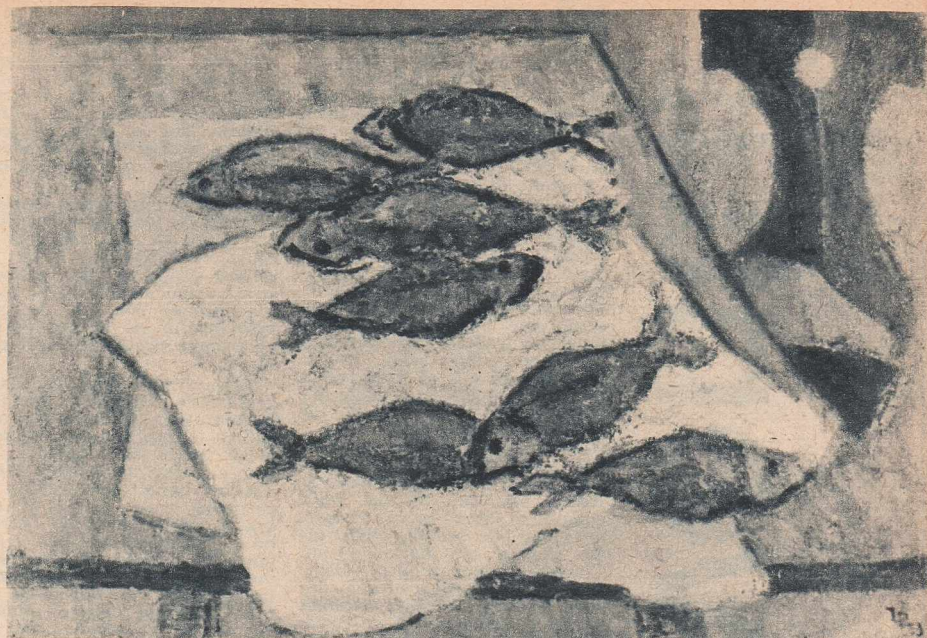
— Da, o formă constructivă care, rimând cu silueta țărâncii, să nu o concureze totuși ca prezență și semnificație, să fie

doar un refren despre robustețea și noblețea rustică a personajului. Pusesem o siluetă de vas, dar nu se încorporea imaginii, o decora, făcea „frumos”. Am șters-o și încă nu știu cu ce să o înlocuiesc. Trebuie să-mi cristalizez în minte imaginea.

La perete stau astfel, așteptând să dea în pîrg, mai multe cartoane, fapt care îmi inspiră o întrebare de legitimitate banalitate.

— Ce preferați să pictați?

— Pictez de preferință oameni. Întocdeauna după model — oricît m-aș îndepărta de asemănarea fotografică. Mi se pare că numai pictînd după model pot păstra un raport just cu realitatea, adică pot confrunța pictura cu adevărul, pot da acestui adevăr o formă. Cînd spuneam că mă socotesc un pictor al realității, mă refeream, firește, și la realitatea socială care determină elementul etic al creației: ce, de ce, pentru cine pictezi? Dacă stau să mă analizez, însuși gustul meu pentru forma robustă pe care o construiesc, însăși nevoia pe care o am, ca portretist, de o tipologie populară, vînjoasă în ținută și energică în fizionomie, vine la urma urmei din faptul că mă simt și eu un asemenea om — unul cu menirea de a munci și construi. Nu numai în compozițiile ample se pot descifra sentimentele acestei solida-

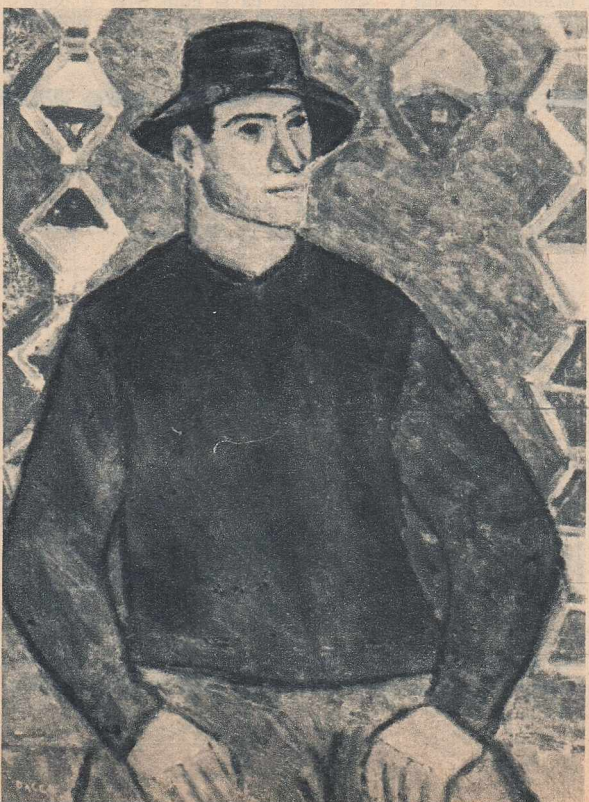
Natură moartă cu pești.

Natură moartă.

Peisaj venețian.

Țăran.

rități, ci și într-o natură statică, fiindcă mîna care ține pensula, precum au spus celebrii noștri înaintași, e condusă de suflet și exprimă uneori mai mult — sau chiar altceva decît ai impresia că exprimi.

E momentul să ne amintim că portretele lui Pacea sînt variațiuni pe o temă umană, pe care el tînde continuu să o cristalizeze într-un prototip, iar studiul modelului e subordonat acestui ideal. Tipul acesta uman e sever, robust, frumos fără fard, popular fără ie și ilic, gînditor fără însemnele intelectuale ale obrazului subțiat de meditație, carnal fără abundență de mușchi.

Observînd caracterul lapidar al stilului, în figura unui portret sumar:

— Cînd socotiți finit tabloul?

— Cînd am eliminat din el tot ce nu e indispensabil. Vreau să pictez direct, fără adaosuri ornamentale. Cred că pictorul trebuie să însuflească materia însăși cu care lucrează forță de comunicare; nu numai forma și culoarea, ci și elementele tehnice, pigmentii, pasta să fie încărcate cu valoare expresivă.

Mi se pare esențial ce spune. A termina un tablou nu e deci neapărat acțiunea de a-i adăuga trăsături pînă la un grad oarecare de desăvîrșire a imaginii. A termina un tablou poate însemna acțiunea de a su-

prima excedentele. Există artiști care lucrează în felul coralului, prin proliferare, și alții care lucrează în felul scoicii, la sinteza perlei.

Întrebare din prag:

— Ce soartă doriți tablourilor? Muzeul, locuința particulară, atelierul?

— Aș dori ca pictura mea, oriunde ar fi, să fie înțeleasă exact de privitori și tradusă fidel de către cei ce scriu despre ea.

Nu spune: aș dori să placă. Pacea și-ar dori un public — bineînțeles entuziast dar, dacă se poate, cu reculegere. Se teme de grandilocvență, de acele hiperbole după care opera poate să-i apară, sieși, micșorată — prin efecte de contrast. De aceea m-am străduit să-l explic mai curînd decît să-l laud. Dar o pictură se explică cel mai bine prin ea însăși. Reproductorile din aceste pagini sînt o modestă ocazie de a vedea lucrări de Pacea, în așteptarea expoziției personale pe care o proiectează:

— Pe cînd?

— Cînd voi socoti că am ajuns la un stadiu în care să pot exprima mai limpede decît pînă acum concepția mea artistică.

E un termen istoric, nu calendaristic.

Anca ARGHIR

însă respirația, grăbită de emoție, după mișcările zvic-nite ale trupului, pasăre de pădure încolțită. Ar fi trebuit să-i spun ceva, aveam doar alți lucruri frumoase de spus, dar nu puteam vorbi. Într-un târziu, i-am petrecut mina prin părul rar și moale ca mătasea de porumb și m-am jucat un timp cu el, nu pot să știu cît, pînă mi-am simțit ochii umezi. M-am ridicat atunci și m-am dus la fereastră. Nu trebuia să bănuiesc nimic puștiul. Mi-era ciudă că nu mă pot stăpîni. Căpitanul Mandache avea, fără îndoială, dreptate. Îmi lipseau multe pînă la a fi un bun pedagog.

Ca să pun capăt impasului în care mă găseam, m-am hotărît să vorbesc. I-am spus că am venit să-l iau la școală.

— Miine dimineață, la ora șapte, te aștept în clasă. Nu începem ora pînă nu vii.

Cînd m-a auzit vorbind, s-a sculat în picioare și s-a reze-mat de marginea șifonierului.

— În zilele următoare te pui la curent cu materia. Trebuie să dai tezele. Nu e cine știe ce. Mai sînt cîteva zile și termi-năm.

Atunci l-am auzit prima oară vorbind. A ridicat capul spre mine și m-a privit drept.

— Nu vin, nu pot să mai vin la școală.

I-am spus să aprindă lumina. Voi-am să-l văd. Era îmbrăcat într-o cămașă albă, cu gulerul răsfrînt și pantalonii scurți, kaki.

L-am luat după umăr și l-am tras după mine, la fereastră.

— Ascultă, Fălcută — i-am zis — ești un om în pragul maturității. Peste trei ani o să ai de răspuns unor întrebări pe care ți le vor pune oamenii. Trebuie să fii pregătit. Să lași copilăriile. Fiecare din noi trăiește clipe cînd ar vrea să plece aiurea, să se desprindă de pămînt, să migreze spre ținuturi noi, necunoscute. N-ai să găsești niciodată libertatea acolo. E tot atît de copilă-rească dorința, ca atunci cînd ai vrea să prinzi în palme ori-zontul. Știi că asta nu se poate, că e înșelăciune. Liber-tatea cea adevărată ți-o fău-rești cu mîinile tale proprii muncind. N-ai de unde să știi asta, dar ai să înveți. Cînd o să reușești să faci ceva fru-mos, folositor, te vei simți puternic și liber. Dincolo de muncă, totul e minciună.

Cam așa i-am vorbit. Poate să mai fi adăugat și altceva, nu-mi aduc aminte. Desigur, nu-i spuseseam cine știe ce lu-cruri grozave, dar așt m-am priceput. Mi-am dat seama, surprins, că împrumutasem oarecum „stilul” căpitanului Mandache. Nu e ușor să vor-

bești cu aceste ființe care nici în toată firea nu sînt, dar care au crescut totuși destul de mari ca să-ți poată judeca fie-care cuvînt, fiecare nuanță.

Fălcută privea în jos, tăcut. Mă temusem de întîlnirea cu această mică vietate sălbatică și acum mi-era milă de el, fiindcă-l vedeam înfrînt. Cu copilul acesta nu vorbise nici-odată nimeni serios. I-am luat bărbia și i-am ridicat capul în sus, pînă i-am privit ochii. Erau scăldați în lacrimi.

— Fălcută, școala are nevoie de tine. De asta am venit aici. Nu trebuie să fugi atunci cînd te cheamă oamenii. Tu ai locul tău, acolo, în banca aceea din fund, pe care n-o să ți-l ia ni-meni. Te așteaptă. Sînt sigur că ți-e dor de colegi, dar nu vrei s-o spui.

Am părăsit în grabă camera, am spus cîteva vorbe părin-ților și am ieșit în stradă, amestecîndu-mă în mulțime. Cu aceasta, povestea mea s-a terminat. Pe Fălcută nu l-am mai văzut după terminarea școlii. Poate că astăzi e ingi-ner, medic, sau, cine știe, dascăl și el, la rîndul lui.

Totuși a mai rămas ceva de spus. Ceva deosebit de impor-tant pentru tot ceea ce a urmat de atunci, un lucru care-mi aparține numai mie, cu toate că l-l datorez în parte lui, fără ca el s-o știe.

Cîteva zile după întoarcerea la școală, l-am luat deoparte să discut cu el. Băiatul con-tinua însă să fie retras, abă-tut, și voiam să fac ceva, să încerc să-l scot din această inerție. I-am pus o mulțime de întrebări stîngace, despre viața lui, despre părinți. Stă-tea cu capul plecat, posac, fără să răspundă. Mă loveam de aceeași îndărătnicie știută, de neîncrederea lui în oameni. Nu știu de ce i-am spus atunci cuvintele, rostite ca un fel de apel disperat la neputința lui de a se destăinui: „Aș fi vrut să am un copil ca tine, i-am zis. N-am avut noroc de copii. Dacă ai fi fost băiatul meu, am fi stat de vorbă, ne-am fi spus o mulțime de fleacuri, ne-am fi jucat îm-preună, am fi plecat amîndoi prin toată țara, toate nebuniile din lume le-am fi făcut noi, amîndoi”. A ridicat atunci pri-virea lui piezișă spre mine și mi-a spus apăsător, provocator:

— De ce nu luați unul de la creșă? Sînt acolo atîția copii fără părinți. Acolo ați putea găsi unul ca mine.

M-au usturat cuvintele lui pînă în fundul sufletului. Am plecat de lingă el fără să mai scot un cuvînt, umilit. „Copii acestia ai războiului sînt aspri, dar lucizi”, mi-a spus căpitanul Manqache, cînd i-am

povestit întîmplarea. „Judecă repede și nu se tem de cu-vînte. Cred însă că n-a spus-o cu răutate”.

După cîteva săptămîni m-am trezit, împreună cu nevastă-me-a, într-o încăpere mare cu paturi multe, albe, aliniate. Nevastă-me-a era pierdută de emoție și mă ținea de mină strîns, de frică, parcă, să n-o las singură. Nu-i spuseseam ni-mic de Fălcută, mai mult de rușine. De fapt, ea a avut în-totdeauna impresia că iniția-tiva a fost a ei și n-am vrut să-i răpesc această plăcere. Poate că avea dreptate, în de-finitiv, și tot ceea ce v-am spus nu a fost decît o părere a mea, pierdută printre amiri-tiri.

— Ce luăm, băiat sau fată? — m-a întrebat șoptit, încet abia am auzit-o în hărmăiala aia de țipete.

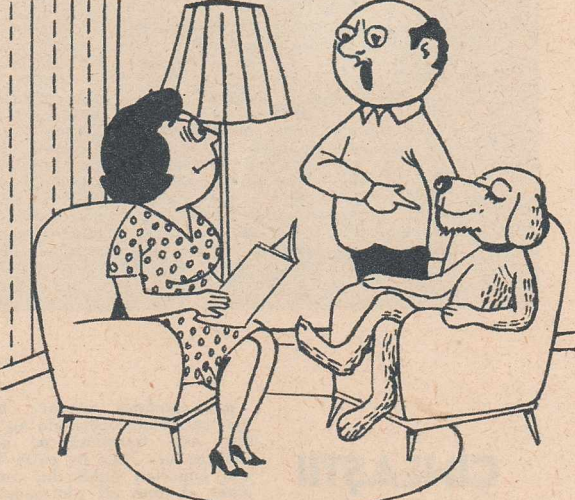
— Ce vrei tu — i-am spus — dar grozav aș mai fi dorit un băiat.

Și așa ne-am întors acasă cu un băiețel zdravăn și gu-raliv, care a făcut pipi pe hainele noului său tată, chiar din clipa cînd trebuia să pă-șim pragul locuinței.

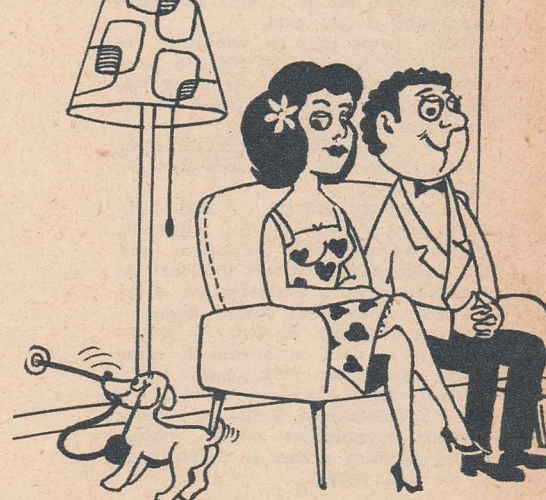
De atunci, anii s-au înșirat unul după altul și bucuriilor mele de profesor li s-au adăugat altele, de părinte...

— În caz că va avea urmași, te rog să-mi rezervi și mie unul!...

— La urma urmei, s-ar putea să fiu și eu surme-nat și obosit...

Bine dresat!

Omul care înfrentă ploaia

Ploaie mărunță de toamnă. Vreme umedă, cețoasă. Frigul își pătrunde prin mînele paltonului, învăluindu-te cu mîngîierile lui de reptilă antediluviană. Să nu dai un cîine afară. Orașul e pustiu. Doar un singur om străbate străzile cu un calm imperturbabil, notînd ceva într-un carnet. Ciudată făptură. Se oprește. Pare că meditează profund. Scric, șterge, iar scric, apoi fața i se însenează și pleacă mai departe, căutînd lacom cu ochii de-a lungul fațadelor blocurilor.

— Iartă-mă — îl întrerup din peregrinarea-i stranie. Dumeata ce faci? Nu înțeleg...

— Nu înțelegi? E simplu, foarte simplu.

— Adică, ce vrei să spui?

— Dezleg.

— Ce dezlegi!? — insist, din ce în ce mai mirat.

— Eu sînt, domnule, rebusist. Pasionat. La fiecare două săptămîni la 7 dimineața sînt la chioșc, îmi tau revista...

— Și?

— Am dezlegat tot.

— Și?!

— După aceea, hoinăresc pe bulevarde. Cîte unul zilnic. Am terminat Magheru, Bălcescu, Mărășești; acum fac 1848.

— Tot nu înțeleg.

— Vezi firma aceea?

— Da, o vîd.

— Pe ea scric: D.G.T.L.D. Știi ce înseamnă?

— Mărturisesc că nu.

— Direcția generală pentru transportarea laptelui la domiciliu.

— Grozav! — i-am răspuns. Cum ai aflat?

— Prin deducție. Mi-au trebuit două zile. În prima am zărit niște bidoane. Apoi, s-a oprit aici un camion cu sticle goale, din acelea în care se transportă laptele. A doua zi am zărit, pe scări, la intrare, cîteva picături dintr-un lichid alb. Pe asta am descifrat-o.

— Pe care asta?

— Firma. Mi s-a confirmat. Așa e. Dar să-ți arăt o chestiune formidabilă. Lucrez la ea.

A scos din buzunar o hîrtie. Era o cerere: „Subsemnatul Ion Popescu, funcționar la I.B.C.G.T. cu domiciliul în București, doresc, din motive familiale, să fiu transferat la D.G.D.P.S., secția T.S.B.I.V.N.S. Subsemnatul am zece ani în cîmpul muncii și am mai lucrat la A.V.N.A.P.R. și la S.P.R.S.C.T. Pot da relații despre mine tovarășii: I. Ionescu de la T.R.A.N.S.A.R. și I. Vasilescu de la C.P.R.A.T.M.N.“. Imi place că-mi dă de lucru. Dar într-o săptămîină o dau gata.

L-am privit plin de admirație. În fond, e pe cale să se nască o nouă știință: inițialomania... Il pune bazele. Ca să-l încerc, să-l pun în incercătură, l-am întrebat:

— Dar ce înseamnă I.R.R.C.S., știi?

Mi-a ris în față cu un aer de mare superioritate:

— I.R.R.C.S., E.S.I.P., A.T.M., asta sînt pentru ageamii. Eu, domnule, lucrez acum pentru ministere, unițiți cooperatiste, comerț interior. Cu domeniul culturii am terminat. Și să nu crezi că-mi pierd timpul degeaba. Scot un dicționar. Il editez la E.P.L. Salutare și dacă ai nevoie de mine dă-mi un telefon. Mă găsești dimineața la I.N.D.F.*)

— N.M.S.S.L.D. și S.N.M.V. — i-am răspuns entuziasmat, adică: noroc, multe salutări, succes la dezlegări și să ne mai vedem.

C. N. CONSTANTINIU

*) Institutul național pentru descifrarea firmelor.

ACTUALITĂȚI CINEMATOGRAFICE

PE ECRANE

Ianko (Zlatko Kovacic) și Slavko (Marinko Ciosic) micii eroi ai filmului iugoslav „Drum periculos“.

DOI COPII PE DRUMURILE RĂZBOIULUI

Leul înaripat din San Marco a răsplătit în mod îndreptățit filmul iugoslav „Drum periculos“ la Festivalul filmelor pentru copii de la Veneția. Dar, la întrebarea: „Căruia public i-ai destinat filmul dumneavoastră?“, regi-zorul Mate Relja, prezent la București cu prilejul galei filmului din R.S.F. Iugoslavia, a răspuns laconic: „Tuturor“.

Intr-adevăr, dacă cei mici rețin cu deosebire aventurile, spectatorul adult nu poate rămîne insensibil la pasiunea și lirismul acestui poem cinematografic.

Conceput ca un protest împotriva războiului, filmul pledează totodată pentru frumos, pentru fidelitate față de ideal, pentru credința în om. Autorii scenariului — scriitorul Anton Ingolic și regizorul Mate Relja — și-au compus filmul ca o baladă. Întîmplările succesive ale celor doi copii evadați dintr-un lagăr se înlanțuie ca strofele, alternînd mereu cu refrenul: „Și au pornit mai departe, pentru a aduce Milite mere din livada satului natal“. Aluzii la Făt-Frumosul din basme, care pleacă

PROFIL

LUIS GARCIA BERLANGA poetul cu umor negru

Din vremuri imemorabile, înainte de Cervantes și Quevedo, risul spaniol n-a cunoscut tabuuri și n-a crușat nimic: nici sentimentele cele mai simple ale omului, și nici cele „sînte“. Nici măcar pe Maria Sa Moartea. Doamna Neagră e o prezență familiară și nu întotdeauna respectabilă în toate genurile artistice și firește și în cinematografie. Filmul spaniol, fie că e vorba de umorul macabru din „Vista de aur“ sau „Ingerul exterminator“ ale lui Bunuel, de sinistra frumusețe a eroinei din „Moartea unui ci-clis“ de Bardem, de comical grotesco din „Cărușorul“ de Marco Ferreri și din recentele realizări ale lui Berlanga, „Placido“, „Moartea și pîdurarul“, „Călețul“ — nu s-a sfîșit să se apropie, rîzînd, de această temă.

Dar umorul negru practicat de regizorul Luis Garcia Berlanga se îngemănează totdeauna cu un lirism reținut, purtînd amprenta unui temperament stenic, optimist.

Așa îl cunoaștem încă de la prima noastră întîlnire cu opera sa, cu prilejul filmului „Bun venit, domnule Marshall“. Sarcasmul risului era și atunci temperat de o caldă duioșie la adresa bîștilor săteni din Villar del Rio, amăgîți de făgăduielile planului Marshall. Filmul, realizat pe baza unui scenariu scris în colaborare cu Juan Antonio Bardem, era prima sa producție independentă. Debutul și-l făcuse în cîmpul de Bardem la filmul „Esa pareia felicit“ („Această pereche fericită“), al cărui titlu ironic sublinia deriziunea unei legături clădite pe

convenție și minciună. De astă dată, filmul „Bienvenido, Mister Marshall“ confirmă o personalitate artistică originală, a cărei consacrară nu a întîrziat de altfel să se producă prin acordarea Premiului pentru umor și a Premiului FIPRESCI la Festivalul de la Cannes 1953.

Realizarea umăitoare, pentru a cărei desăvîrire Berlanga a așteptat trei ani, este filmul „Calabuch“, recent vizionat pe ecranele noastre. Idila bucolică în care se complăce bătrînul savant refugiat printre locuitorii din satul pescăresc Calabuch maschează de fapt o amărăciune profundă, izvorită din presiunea sîntară a unui om de știință pus să lucreze în slujba morții atomice și din neliniștea conștiinței sale în fața răspunderii. În ciuda finalului conformist, cuminte, aparenta remanieră a eroului, în final, nu izbuteste să tocească ascunși acestei sarcastice parabole despre novinovatele jocuri de artificii care se pot cîndva prefăce în arme de distrugere.

Următorul film realizat de Berlanga „Los jueves, milagre“ („In fierea joi, miracol“) își demonstrează în mod vădit intențiile demistificatoare la adresa unor practici anacronice, a speculării suferințelor și creduliții oamenilor sărmăni, cu ajutorul unor pretinse „minuni cerești“.

Filmul „Placido“, cunoscut încă din anul trecut publicului nostru, poate fi considerat ca realizarea matură și deplină finisată a unui artist stăpîn pe mijloacele sale și care nu mai trebuie să recurgă la perifrăze pentru a-și

exprima pozițiile. Comedia „Placido“ e o satiră socială în toată puterea cuvîntului, și procesul pe care-l intentează fășarniceii filantropii burghoze pune sub acuzare însăși temelii societății bazate pe inegalitate materială și socială. Și aici Moartea e oaspete omniprezent la masa celor bogați ca și a celor săraci. Pentru aceștia din urmă spore ca izbăvitoare de rele și lipsuri, iar pentru bogați ca un avertisment.

Dialogul cu Sinistra Doamnă continuă, ba chiar deține primul plan, într-un film mai recent al lui Berlanga, nurela cinematografică „La muerte y el leñador“ („Moartea și pădurarul“) din culgerea intitulată „Cete patru adevăruri“ la care au mai colaborat Alessandro Blasetti, Hervé Bromberger și René Clair, adaptînd fiecare cîte o fabulă de La Fontaine. După mărturiile presei de specialitate, se pare că Berlanga s-a surcîșat pe experimentații săi contrați cu această succintă și sobră meditație despre viață și moarte, în care mijloacele de expresie ale filmului modern sînt valorificate în slujba unei stări de spirit și unor întrebări specifice contemporane.

Cel mai nou film semnat de Luis Garcia Berlanga se intitulă „El verdugo“ („Călețul“) și se ocupă de existența omului din ultima reprezentanță ai acestei străvechi meserii care mai prosperă, pare-se, în Spania lui Franco. Eroul este un psihic „amplasat de pompe funebre“ care, după o serie de încercături comice, se căsătorește cu fiica unui călău. Pentru a

CINEAȘTII PREGĂTESC

● „Logodnica țarului“, una din cele mai cunoscute opere ale lui Rimski Korsakov, este transpusă pe ecran în studiourile din Riga de către Vladimir Gorker, cunoscut publicului nostru ca realizator al unui alt film-operă: „Iolantha“. Pentru rolul lui Ivan cel Groznic a fost ales actorul Piotr Glebov, protagonistul filmului „Pe Donul liniștit“.

● Robert Hossein, cineastul pe care presa străină îl numește „omul complet

al filmului francez“, întrucît este actor, scenarist și regizor, după ce a experimentat cu succes filmul psihologic și pe cel polițist, a abordat de curînd un alt gen: filmul de groază. Titlul: „Vampirul din Düsseldorf“. Solicitat să-și spună părerea asupra evoluției acestui gen, Hossein a declarat: „Multă vreme filmul de groază a fost considerat un fel de poem psih-analitic al monstrozității, al anormalu-

peste nouă mări și nouă țări pentru a-i aduce Cosinzenei apa vie capabilă s-o trezească din moarte, nici nu e voalată. Filmul începe cu un asemenea basm istorisit la căpățiul micuței bolnave. De aci pînă la hotărîrea lui Slavko de a fugi din lagărul silezian pînă în Iugoslavia, pentru a-i readuce Miliței sănătatea sub chipul merelor din livada părintească, nu era decît un pas.

Întocmai ca în basme sau balade, eroul își găsește un tovarăș de drum, pe Ianko, și se sprijină pe ajutorul făpturilor necuvîntătoare pe care la rîndul său le-a ocrotit. Întocmai ca eroii din basme, cei doi copii învață a deosebi oamenii buni de cei răi. Fiecare înțîlnire — cu feroviarul cehi, cu văduva din Lidice, cu tinerii hitleriști din satul austriac, cu micul țigan, artist de circ, cu soldații germani dezertori — e o strofă nouă, în care revine, mereu mai patetică, întrebarea: „Pentru ce și pînă cînd atîta cruzime?” O întrebare ce se înalță la diapazonul unui adevărat lamento coral, în secvența finală a măcelului din livada cu meri.

Dure-roasa odisee s-a încheiat. Nu mai e mult și în palmele copiilor vor odihni merele mult dorite. În clipa cînd pășesc însă în livadă se dezlănțuie apocalipsul. Un iad de explozii răscolește blîndul peisaj al livezii, decapitează merii, sfîrtecă rodul lor auriu. Iar copiii cu glasul lor firav strigă: „Opriți, opriți măcelul!” Chipurile lor rămîn o clipă pe ecran împietrite, ca o chemare răscolitoare.

Răduca SOARE

beneficia de locuința acestuia acceptă să-i ocupe funcția, în momentul cînd socrul iese la pensie. Dar sosește clipa scadenței și Jose Luis trebuie să-și exercite cu adevărat meseria. Două cortegii se îndreaptă spre locul execuției. Și poate că cei ce-l escortează pe călău au mai mult de furcă decît lămoșitorii condamnatului. Zimbetal iscat de aventurile tragicomice ale familiei lui Jose Luis s-a transformat acum, în fața sinistrelor ironii ale vieții, într-un bobot de ris scrisit. Batjocura lui Berlanga bicioasă nu numai sistemul ci și pe cei care au suferit să-l condamne. E de altfel modul său de a lua atitudine.

Ana ROMAN

lui, a tot ceea ce era ciudat. Din punct de vedere plastic, se uza de întreg arsenalul expresionismului: umbre uriașe, decorații și machiaje excentrice. Se poate spune că astăzi toate acestea își găsesc sfîrșitul: exaltării îi ia locul o anumită reflecție. În loc de a ridica monumente unor monștri, se încearcă o explicare a acestora... Pe scurt, există tendința apropierii de un realism — să-i spunem — fantastic“.

AM VĂZUT ÎN MAGAZINE...

...NOUTĂȚI PENTRU CĂMINUL DUMNEAVOASTRĂ :

— la I.C.S. „București“, magazinul „Bijuteria“, ceasul deșteptător „Victoria“-Arad, de formă dreptunghiulară, foarte îngrijit finisat. Se deosebește de cele existente pînă acum în comerț nu numai prin linia modernă, ci și prin mecanismul mult mai bun, fiind lucrat pe rubine;

— evaporatorul pentru calorifere din ceramică emailată. Este alcătuit dintr-un recipient dreptunghiular, acoperit cu un capac perforat, care permite apei turnate înăuntru să se evapore, menținînd în permanență o atmosferă plăcută în cameră. Dimensiunile reduse ale evaporatorului, ca și culoarea crem în care este vopsit, fac să poată fi așezat pe orice radiator, fără să se deosebească prea mult de acesta.

...CITEVA OBIECTE CARE N-AR TREBUI SĂ LIPSEASCĂ DIN „ARSENALUL“ NICI UNEI GOSPODINE :

— spălătorul pentru mozaic, ușor de mînuit, constînd dintr-un tub lung, semi-flexibil, din material plastic, care are la un capăt un burete fixat într-un suport metalic; acesta este prevăzut cu o pedală, cu ajutorul căreia se închide, astfel că buretele este stors fără ca mîna să vină în contact cu apa și fără ca persoana care utilizează spălătorul să fie nevoită să se aplece;

— la O.C.L. „Tehnometal“ din Calea Victoriei 39, ștergătoare de geamuri din material plastic, avînd la un capăt un burete cu care se spală geamul, iar la celălalt un cauciuc cu care se înlătură toate urmele rămase de la mîna sau apă. Practic și totodată foarte convenabil.

...PENTRU BĂRBAȚII ATENȚI LA ȚINUTĂ :

— bretele din elastic, în diferite culori (maro, gri, alb). Se prind direct de stofă cu un clips care, fiind captușit cu material plastic, nu roade țesătura. Ne întrebăm însă de ce nu se găsesc în comerț decît măsuri pentru staturi potrivite. Oare persoanele înalte nu trebuie să fie... la modă ?

...PENTRU ADEPTELE UNEI ȚINUTE SPORTIVE :

— jachete din lînă industrială, cu fețele din P.V.C. imitînd pielea. Se găsesc atît într-o singură nuanță, cît și în diverse combinații de culori (bej cu maro, negru cu gri, verde închis cu verde-deschis etc.). Sînt călduroase, aspectuoase și totodată practice, întrucît se spală ușor, fie în neofalină, fie în apă caldută cu un detergent (Alba lux, Perlán).

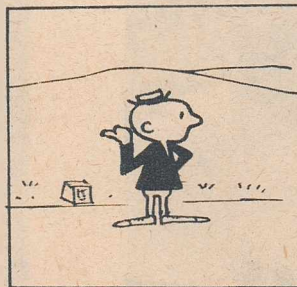
...PENTRU CEI MICI :

— pantalonși lungi (gen salopetă) din jersu de lînă uni, în carouri, dungi sau cu desene geometrice, adecvați atît pentru băieții cît și pentru fetițe între 1 și 7 ani. Pot fi purtați și pe stradă, fiind foarte călduroși. Se găsesc la „Romarta copiilor“. Pe cînd ceva asemănător și în celelalte magazine de specialitate ?

— rochițe din jersu de lînă, în culori pastel, cu o mică broderie în ton contrastant la poale, produse de fabrica de tricotaie „Tînăra gardă“. Au o croială cochetă și pot fi purtate mai mulți ani, datorită tivului mare, cît și rezervei lăsate la cusături.

TURTURICĂ

Gh. CHIRIAC

POVEȘTEA VORBEI

Cuvinte înrudite

Printre primele cuvinte pe care le învață elevii la latină este silva (= pădure). De la acest substantiv, românii au format două adjective: silvius (pe care îl recunoaștem în expresiile ocol silvic, brigadier silvic și în cuvîntul silvicultură) și silvaticus, care însemna „de pădure, din pădure“. Aplicat sămănturilor, silvaticus avea sensul de „necivilizat, necivilizat“ (despre un om prost crescut spunem și noi că „se poartă de parcă ar fi fost crescut în pădure“). Silvaticus devine salvaticus și în romînește sălbatic. Nici sensul, nici învelișul sonor nu ne mai permit să vedem astăzi o legătură între sălbatic și silvic sau silvicultură.

De la rădăcina dol — care evoca noțiunea de „durere“, românii au format multe cuvinte, dintre care unele se folosesc pînă astăzi în romînește. Modificările — mai mult sau mai puțin serioase — ale înțelesului și formei lor au dus la același rezultat pe care l-am văzut în exemplul de mai sus: înruderirea dintre unele cuvinte era clară acum două milenii, dar nu mai e perceptibilă în vremea noastră. Iată, pe scurt, soarta a patru cuvinte derivate din latinește de la dol:

— **dolere**, verb, a devenit a dureau;
— **dolus**, substantiv, s-a schimbat în dor;
— **doliosus**, adjectiv, s-a moștenit în forma duos;
— **dolium**, substantiv, apare la noi sub forma doliu.

Așadar, în cînda aparențelor, a dureau, dor, duos și doliu au făcut parte cîndva din aceeași familie.

Sorin STATI

din toată lumea

CHIMICALE ANTI-HOȚI...

Harry Timm din orașul Offenbach (R.F.G.) a pus la punct un sistem „anti-furt“ pentru protecția valizelor portative. Un fir subțire leagă de încheietura mîinii, valiza sau servieta cu conținut valoros. Cînd firul este smucit, se degajă instantaneu un fum puternic, impregnat cu un colorant care rămîne pe pielea și pe haine multă vreme, ajutînd la prinderea infractorului. Fotografia înfățișează în două secvențe experimentarea invenției.

LA CE SÎNT BUNE PENELE

Danezul Herluf Hansen, în vîrstă de 37 de ani, are ca unică și permanentă ocupație aceea de colecționar de... pene. Ca urmare a acestei originale preocupări, el a organizat un adevărat muzeu în locuința sa, pe al cărei pereți a lipit 10 milioane din cele 25 milioane de pene ce le posedă, strîns în circa 20 de ani. Vizitatorii expoziției plătesc o mică taxă de intrare din care Hansen se întreține.

SPORT

NU ȘTIȚI NIMIC DESPRE SPORTUL AMERICAN... DACĂ NU ȘTIȚI CE E BASEBALLUL!

Baseballul este sportul cel mai popular și mai răspândit din S.U.A. Americanii îl socotesc sport național deși, pentru a respecta adevărul istoric, trebuie să spunem că el a fost creat în Anglia în secolul al XVIII-lea. Baseballul seamănă mult cu oina noastră, așa cum au avut ocazia să se convingă acum câțiva ani fotbalistii dinamoviști care au participat la turneul de la New York.

Se joacă de către echipe formate din câte 9 jucători, una aflându-se la bătaie, iar alta la prindere. Din cauza înverșunării cu care se joacă, echipamentul unor membri ai formației este prevăzut cu apărători groase, cu zăbrele de piele etc. Regulile jocului sînt destul de complicate, dînd loc unor combinații tactice variate și permițînd desfășurarea unei tehnici rafinate. Practicanților li se cer viteză, forță și îndemnare.

Meciurile se joacă în cadrul celor două divizii: „națională” și „americană”, compuse din câte 10 echipe ce provin mai ales din marile orașe din estul și centrul S.U.A. În fiecare stat mai există campionate profesionale locale, iar echipele amatoare sînt considerate simple pepiniere pentru recrutarea viitorilor jucători profesioniști.

Pe toate străzile lăturalnice și în fundăturile orașelor americane, copiii lovesc cu bățul o minge de cîrpă umplută tare, imitînd gesturile celebrelor vedete ale baseballului, ale căror portrete se află în toate ziarele. Tabloul acesta poate părea duios. Dar adevărul trebuie căutat dincolo, în marea industrie a baseballului profesionist.

Dacă sportul prilejuiește una din cele mai grase surse de venituri în S.U.A., aducînd anual beneficii de 4 miliarde dolari — situîndu-se astfel ca volum imediat după industria de armament și de automobile — apoi baseballul, printre sporturile profitabile, e pe primul loc, urmat la mare distanță de fotbalul american (o variantă brutală a rugbiului), baschet, box, hochei pe gheață și altele.

Marile cluburi de baseball — cu nume pitorești: „Picioarele roșii” din Cincinnati, „Tigrii” din Detroit, „Curajoșii” din Milwaukee, „Uriașii” din New York etc. — sînt adevărate societăți anonime pe acțiuni, cu nimic diferite de orice întreprindere capitalistă obișnuită. Acestea dispun de filiale — cluburi mici care joacă în competițiile locale — de unde își recrutează jucătorii, economisind astfel sumele ce ar trebui plătite pentru transferarea unor vedete de la un club la altul. Cu toate ace-

tea, transferările sînt destul de frecvente, plătindu-se pentru un jucător pînă la 200.000 de dolari!

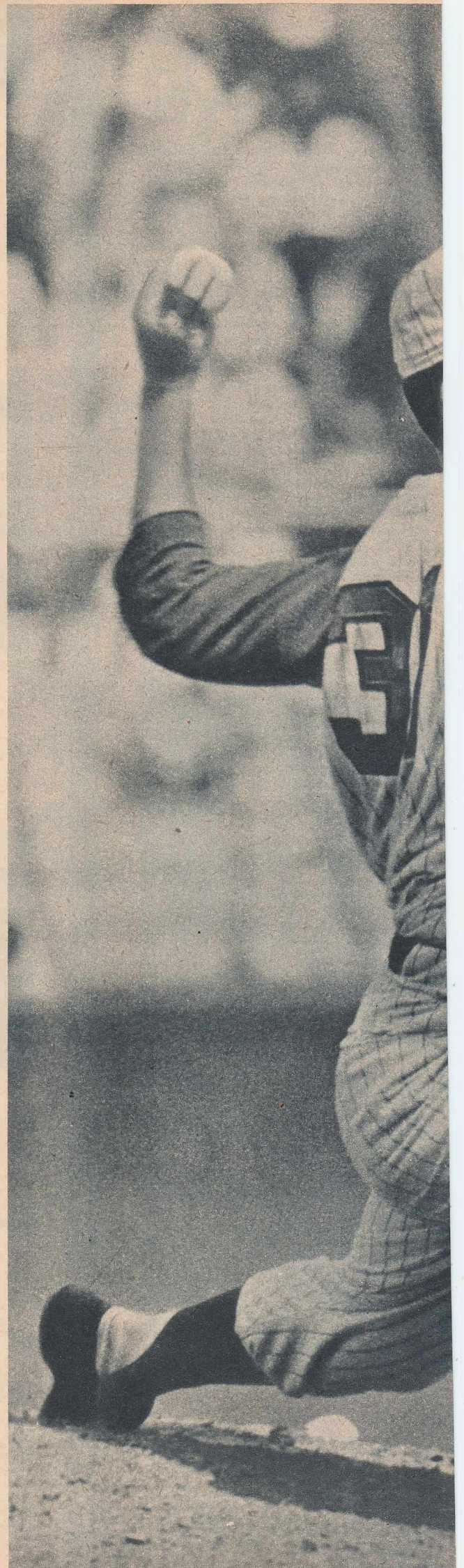
Vedetele sînt principala atracție a acestui sport care e de fapt un spectacol. Publicitatea montată în jurul lor atrage pe marile stadioane, la un meci, 60.000—80.000 de spectatori. Marii jucători (ca Babe Ruth, Ty Cobb) sînt idolatrizați. E semnificativ faptul că baseballistul Joe Di Maggio a întrecut cu mult popularitatea soției sale Marilyn Monroe (el a fost soțul regretatei actrițe înaintea recăsătoririi acesteia cu dramaturgul Arthur Miller).

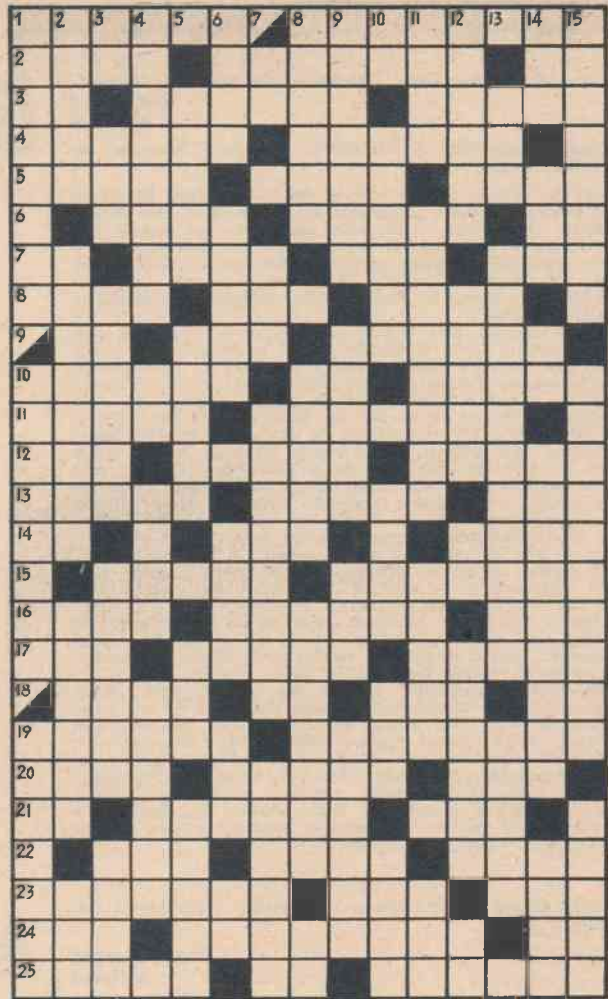
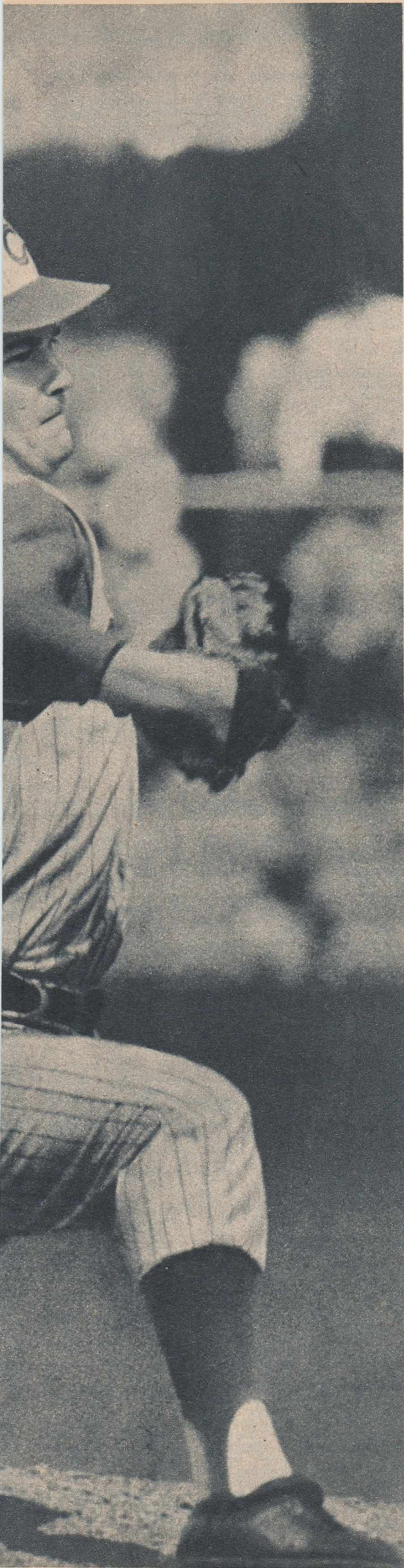
Deși americanii organizează anual, în octombrie, ca apoteoză a sezonului de baseball, un așa-numit „turneu mondial”, aria de răspîndire a jocului este destul de restrînsă. Baseballul a fost adoptat doar în Mexic, Venezuela, Japonia și Filipine.

V. BÂNCIULESCU

Lefty Jim O'Toole, un jucător celebru în S.U.A. ▶

Tommy Davis din echipa LA. Dodgers din S.U.A. Este vizibilă asemănarea bastonului de baseball cu acela folosit la sportul nostru național oina.

15
25

DIVERTISMENT MUZICAL

ORIZONTAL : 1) *Perința* — *Ciocîrlia, Turturele, Două rînduicî.* 2) *Cîntec* — *Macarale* — *Stăpin al naturii.* 3) *Notă muzicală* — *Fata din cîntecul lui I. Chirescu* — *N-au perechă.* 4) *Calea Victoriei (pl.)* — *La mijloc de codru des.* 5) *Ștearsă* — *Din neamul cruilor* — *Lección.* 6) *Oraș moldovean* — *Fata de la Cozia* din opera lui E. Montîia — *Mi bemol la lăutari.* 7) *Leu!* — *Autorul melodiei „Ogînda dragostei”* — *Inceput de idilă!* — *Localitate în R. P. Ungară.* 8) *În parc* — *În refrenele populare* — *Dragoste, poveste veche.* 9) *Cetate antică* — *În placă!* — *Inaripat (poet).* 10) *Pe Valea Prahovei* — *În temă!* — *Renunțat.* 11) *Asalta* — *Voci.* 12) *Fluviu european* — *Povestit* — *Scriitor francez.* 13) *Roadele aninului* — *Instrumentul cîntecului de dor (pl.)* — *Fata băndășeană.* 14) *Notă muzicală* — *Lac sărat în raionul Tulcea* — *În cîntecul ciocîrliei.* 15) *Muza elegerii* — *A struni.* 16) *Pești maritimi* — *Urări de nuntă* — *Titlu pe scurt.* 17) *Regina amazoanelor (mit.)* — *A însufleți* — *Destinată pentru studii.* 18) *Lăie bucălate* — *În duet!* — *Insula frumoasei Circe* — *Do în vechea gamă.* 19) *Bade bădișor* — *Plimbare fără țintă.* 20) *Felicitat* — *Eroină din „Pescuitorii de perle” de Bizet* — *A lega.* 21) *Cîntece în final!* — *Geniu al muzicii românești* — *Timp îndelungat (pl.).* 22) *Unitate de timp* — *Rîu în Germania* — *Plin de haz.* 23) *Vestit cîntăreț negru* — *Diminutiv feminin* — *Operetă de Lehar.* 24) *Prefix (med.)* — *Broderii muzicale* — *Posed!* 25) *Joc și cîntec vesel* — *Nichel* — *Cunoscută romanșă de Mia Brata.*

VERTICAL : 1) *Vocala E* — *Autorul vestitelor „Melodii lăutărești”* — *Vesel.* 2) *Noapte bună!* sau *Rămîi cu bine dragostea mea!* (sing.) — *„E de necrezut”, „Miraculos” (masc. pl.)* — *Arate de... bădița cu tractorul* — *Hoți (fam.).* 3) *Bluze* — *În triluri!* — *Operă de Verdi* — *Capodopera lui Vergiliu* — *La piață.* 4) *Cîntece... noceurne* — *Cu virf* — *Magazii în ploaie* — *Instrument muzical (pl.).* 5) *„București, București”, „Onești, Onești”* — *Alt instrument muzical (pl.)* — *Localitate în Belgia* — *Autorul versurilor la „Romanța unui marinar” de Ștefan Karđoș.* 6) *Neamuri* — *Așa începe dragostea* — *N-are intonație* — *Articol* — *În cor!* 7) *Tei!* — *Nu-i acesta* — *li aparțin melodiile „Cred că m-am îndrăgostit”, „Spre soare” etc.* — *Poet sovietic, autor al poeziei „Hai cîntă-mi, soră, cîntecul pe care...”* 8) *Picături din cer* — *Cerbi Nordului* — *Lumea Nouă (pl.)* — *Le cîntă ctobanul din fluter sau din caval.* 9) *Strălucitoare și... muzicale* — *Vestiți constructori de viori* — *A rămîne* — *Joc și cîntec popular.* 10) *Casă!* — *Cuier pentru... talere* — *Din Apuseni* — *Firicel de bumbăcel* — *Face studii.* 11) *Broderie* — *Bagatelă (pl.)* — *Aci* — *Cai.* 12) *Fata din cîntecul lui Cortez* — *Muzică pe... librete (pl.)* — *Țep!* — *Răsună de cîntecul „Broscuței oac” (pl.)* — *Eugen Olteanu.* 13) *Curelușe* — *„... din dragoste”, operă de Mozart* — *Podoabe.* 14) *Spațiu* — *Posesiv...* — *...și încă un posesiv* — *Pădurici de arini* — *Zgîrcit.* 15) *Poeziile sale, „Somnoroase pășărele”, „Pe lingă plopii fără soț” și altele au inspirat pe mulți compozitori* — *Ansamblu de legi în muzică* — *„Don Carlos”.*

Cuvinte rare : AGI, EGE, AEA, EINE, GIC, AAT.

Sofia BUCURESCU

Dezlegarea jocului „IANUARIE” apărut în nr. trecut

ORIZONTAL : 1) CIMP — AGENDE — SOBE. 2) UNIRE — ALECSANDRI. 3) ZGRIBULIT — TROIAN. 4) AH — MOLIERE — APOD. 5) ELAN — L — ACUT — S — B. 6) ST — VINERI — AUR — FE. 7) CURAT — IUTI — RACIT. 8) ARARAT — G — ANIMALE. 9) ZICA — AA — ANI — UCEA. 10) U — H — LUNE-CUȘURI — L. 11) TREMURAT — SANIUTA. 12) IOT — M — NEA — MG — LU. 13) MACELARIE — ACIDA. 14) BICI — ISI — MARA — OC. 15) ANONIMI — LITERARA. 16) NIS — AB — LUNA — OM — D. 17) CAMERUN — PESIN — NE. 18) ILIR — TENIS — N — REA. 19) LICEU — RE — CADRAN. 20) ABA — REVO-LUTIE — EA. 21) E — ISC — NI — IANUAR. 22) URATORI — COT — DZ — D. 23) DATINA — CARACIALE. 24) A — STINGERE — ASTRU.

„Doresc să cunosc câteva date din istoria orașului Giurgiu“.

Vlad STROE
Burdujeni

Răspunde prof. Gh. RADULESCU, directorul Muzeului de istorie din Giurgiu.

Orașul se numără printre vechile țiguri ale Țării Românești și este menționat pentru prima oară în scrisoarea pe care Mircea cel Bătrîn (1386—1418) a adresat-o din acest oraș regelui Poloniei Vladislav Jagello la 23 septembrie 1403. Este sigur că o așezare omenească a existat aici cu multe secole înainte: cercetările arheologice dovedesc că pe aceste locuri au trăit comunități de oameni în toate epocile, începând cu orînduirea comunei primitive.

Istoria Giurgiului este bogată în evenimente. Fiind un vad comercial vechi, așezat la Dunăre dar și în apropierea vechilor capitale ale Țării Românești, orașul a jucat un rol de seamă în istoria Munteniei. Ocupat de turci către sfîrșitul vieții lui Mircea cel Bătrîn, orașul a fost stăpînit de aceștia timp de 411 ani, cu câteva întreruperi în timpul lui Vlad Dracul, Vlad Tepeș, Mihai Viteazul și alți conducători de oști, fiind datorită luptei poporului a fost eliberat pentru scurte perioade de sub jugul otoman. În 1829, în urma păcii de la Adrianopol, Giurgiu este definitiv restituit Țării Românești. De la această dată încep lucrările pentru transformarea vechiului oraș cu aspect oriental într-o așezare modernă. Se construiesc clădiri cu mai multe etajuri, se deschid străzi noi, se introduce iluminatul cu lumînări de seș și apoi cu petrol și se amenajează o grădini publică. Orașul devine un centru principal al negoțului cu grîne și a diverse meșteșuguri. În anul 1869 se construiesc prima cale ferată din România între București și Giurgiu.

În orașul Giurgiu se păstrează astăzi câteva monumente ale trecutului său istoric, ca cetatea lui Mircea cel Bătrîn, turnul ceasornicului, ridicat de turci în secolul al XVIII-lea ca observator, precum și zidurile fortificațiilor de la Dunăre.

După victoria insurecției armate din august 1944, orașul Giurgiu trece prin transformări în toate domeniile de activitate. Industria existentă este utilată modern și apar noi obiective industriale. Astăzi, orașul regional Giurgiu are asemenea mari întreprinderi industriale ca: Șantierul naval, Întreprinderea de prefabricate, Fabrica de zahăr, fabrica de conserve „Fructonil“, Fabrica de bere, I.L.L. „Steagul roșu“ cu secții care produc covoare orientale și obiecte din mase plastice. La Giurgiu s-a construit un pod modern care asigură legăturile rutiere și feroviare cu malul bulgar al Dunării.

„Doresc să știu la ce lucrează actualmente compozitorul Ion Dumitrescu“.

Dan RALESCU
București

Răspunde compozitorul ION DUMITRESCU, maestru emerit al artei, președintele Uniunii compozitorilor din R. P. Romîni.

Activitatea mea de bază în creația compozitică este terminarea Simfoniei a II-a la care lucrez de mai multă vreme și pentru realizarea căreia continui să depun o muncă susținută, în măsura în care îmi permit multiplele obligații și sarcini pe care le am. Pregătesc de asemenea un divertisment pentru șapte instrumente și orchestră, după cum în planul meu de activitate figurează și crearea unor lucrări cu caracter didactic. În plus, mă preocupă invitația pe care mi-a făcut-o, prin presă, artistul poporului Ion Voicu. El și-a manifestat dorința de a-i compune un concert de vioară. Doresc din inimă să pot împlini dorința prietenului Ion Voicu.

„Consider că, în general, tematica revistei «Flacăra» este judicios aleasă, fiind și diversă, și interesantă. Mi-aș îngădui totuși câteva sugestii“.

Cred că specificul revistei ar cere mai multe materiale în cadrul și în genul note de drum, reportaje-documentare din viața internațională, curiozități din lumea întreagă, prezentarea unor figuri proeminente din diferite activități: politice, economice, cultural-artistice din toată lumea ș.a.m.d.

Aș dori să fac și unele observații critice.

Uneori, explicațiile la fotografiile sînt prea lapidare și-l lipsesc pe cititor de înțelegerea esențialului. De pildă, din notația făcută la o poză, eu n-am înțeles, de fapt, cine este William McAlpine. De asemeni unele reclame mi se par necorespunzătoare ca realizare grafică“.

I. SĂLCEANU
Craiova

Interesante sugestiile dv. și demne de a fi cercetate cu atenție. De pe acum vă putem confirma că părerea noastră coincide cu cea exprimată de dv. în ce privește necesitatea extinderii spațiului acordat genului denumit „note de drum“.

Observațiile dumneavoastră critice cu privire la calitatea unora din reclamele publicate în revistă sînt, în bună măsură, juste. Trebuie să știți însă că cele mai multe dintre reclame nu sînt transmise de către beneficiarii așa cum le vedeți în revistă. Chiar în această situație însă, observații justificate ca cele formulate de dv. nu ne pot lăsa indiferenți. Așadar, pe viitor, va fi cazul să fim mai activi în discuțiile cu beneficiarii și, în general, să primim cu o responsabilitate mai mare problema calității reclamelor.

Vă mulțumim pentru grija ce o purtați tinutei revistei noastre.

„Vă rog să publicați unele date mai importante din viața și activitatea lui Alexander von Humboldt“.

Pompliu LĂZĂRESCU
elev, Lugoj

Răspunde ALEXANDRU ROȘU, candidat în științe geografice, de la Institutul de geologie-geografie al Academiei R. P. Romîne.

Alexander von Humboldt s-a născut la 14 septembrie 1769 la Berlin, într-o familie înstărită. Încă de mic copil, el a arătat un deosebit interes și dragoste pentru natură, fiind chiar denumit în glumă de cei ai casei „micul spîșer“ pentru predilecția sa de a colecționa plante, insecte, roci etc.

În anul 1787, Alexander, împreună cu fratele său Wilhelm, se înscriu la Universitatea din Frankfurt pe Oder, unde viitorul savant urmează cursuri administrativ-financiare. Dar pasiunea sa pentru natură îl face repede să părăsească această facultate și

CÎT DE VECHI E ORAȘUL GIURGIU?

să treacă în 1789 la Göttingen, unde se dedică studiului științelor naturii.

Aici el se împrietenește cu George Forster, renumitul naturalist care îl însoțise pe J. Cook în celebra-i călătorie în Oceanul Pacific. Povestirile exploratorului despre locuri îndepărtate, aprind în sufletul tînărului student dorința de a călători și a cerceta el însuși natura atît de variată a globului.

Nici la Göttingen Humboldt nu rămîne prea mult: el pleacă la Hamburg, „fereastra oceanelor“ unde își continuă studiile.

În anul 1796, prin moartea mamei sale, A. Humboldt moșteni o avere care i-a permis să-și îndeplinească visul: acela de a călători.

Timp de cinci ani (1799—1804) el străbate o mare parte din America de Sud. Din Cumana (Venezuela), însoțit de prietenul său, medicul Aimé Bonpland, el străbate regiunea muntoasă din această zonă, bazinul Orinocului, cercetează îndeaproape Munții Anzi, urcînd virful Chimborazo, explorează cursul superior al Amazonului, și apoi navighează de-a lungul coastei vestice a Americii, descoperind curentul rece denumit apoi „Humboldt“.

Vastul material adunat în decursul acestei călătorii îi permite să întocmească cea dintîi hartă adevărată a Americii de Sud. Rodul minuțioaselor sale observații este inserat în nu mai puțin de treizeci de volume, la care a lucrat timp de 25 de ani după călătoria aceasta.

Deși în vîrstă de 60 de ani, în 1829, A. Humboldt întreprinde o nouă călătorie, de data aceasta în Asia. Cercetările sale, abordînd și aici o mare varietate de probleme, sînt expuse într-o vastă lucrare asupra Asiei centrale.

Humboldt moare la 6 mai 1859 (la 90 de ani) fără a-și fi întrerupt pentru un singur moment activitatea sa creatoare. Humboldt este considerat, alături de K. Ritter, ca întemeietor al geografiei moderne, fiind în același timp autorul unor lucrări de valoare în geologie, botanică, zoologie etc. Lucrarea sa capitală, „Cosmos“, rămîne o operă unică în literatura științifică mondială, reprezentînd o adevărată sinteză a cunoștințelor epocii sale despre Pămînt și Univers.

CITITORII CĂTRE CITITORI

Următorii cititori doresc să corespundeze: Viorel Sima și Viorel Răducu, elevi, Cîmpulung-Muscel, str. Lt. Cepleanu 4: teme diverse, ilustrate; Carmen Ioan, elevă, com. Rădășeni, rn. Fălțiceni: cinema, literatură, ilustrate; Ani Sebin și Ani Menrath, eleve, Școala medie Vinga, rn. Arad: literatură, cinema; Filimon Nelega, marinar, Mangalia, str. Oituz 10: ilustrate; Victoria Filat, elevă, Tulcea, str. 6 Martie 29: teme diverse, ilustrate; Coca Rîpeanu, elevă, Buzău, str. Unirii 208: teme diverse, ilustrate; Elisabeta Albu, com. Tîbănești, rn. Brăila: teme diverse, ilustrate; Ilie Bludean, Reșița, S.P.U., cl. III/17, sectorul IV, Piața Lenin 1 A: literatură, cinema, ilustrate; Doina Stîobu, elevă, Tazlău de Sus, rn. Moineni: ilustrate; Ion Telegă, sudor, și Petru Chirilă, tehnician, Reșița, Orașul Nou, bl. I.C.M.M.R. 2, camera 8: ilustrate; Gh. Moț, elev, com. Văling 174, rn. Reșița: ilustrate; Constantin Banu, electrician, Reșița, Orașul Nou, bl. I.C.M.M.R. 2, camera 14: ilustrate; Petre Căruțeru, elev, Dorohoi, str. Republicii 116: ilustrate.

LA CE LUCREZ ACUM

„CE DORȚII SĂ AFLAȚI!“

OPINII ALE CITITORILOR

„Citînd reportajul-anchetă intitulat «Ce dorîți să aflați?» amărît în «Flacăra» nr. 2/1965, îmi exprim satisfacția că ați abordat o asemenea temă“.

Asemenea materiale au mai fost publicate în «Flacăra», însă în acesta ați pus — cum se spune — punctul pe «i». Noi, provincialii, aflăm abia acum că ne putem descurca în pîniențele străzi ale Bucureștilor formînd un număr de telefon (14.70.45). Dar cum poate oare afla un străin de Capitală, fără a pierde timp, unde-i instituția cutare, o casă memorială pe care dorește s-o viziteze, spectacolele zilei, expozițiile deschise etc.? Și cum se poate ajunge pe drumul cel mai scurt pînă acolo unde-s toate acestea? Dau și un exemplu. Vîntul la București am vrut să vizitez Cîrcul de stat. Dar cum să ajung? Credeți-mă, ca să mă descurc a fost necesar să opresc oameni pe stradă care să mă îndrume.

De aceea pledez pentru înființarea unor birouri de înformare — așa cum cereți și dv. în articolul publicat.

Constantin POPESCU
Curtea-de-Arges

POȘTA NOASTRĂ

Gh. SPĂDARU, BAIJA-MARE. 1) Editura „Meridiane“ ne aduce la cunoștință următorul mecanism al muncii sale: după ce — pe baza planurilor întocmite și cu ajutorul cetățenilor care fac diferite sugestii — fotografiile și colaboratorii editurii realizează fotografiile din diferite regiuni ale țării, colecțiile acestor fotografii sînt prezentate sfaturilor populare regionale respective. În ultimă analiză Comitetul executiv al sfatului popular regional este forul ce aprobă care anume dintre imaginile fotografice realizate pot intra în planurile de editare. Pe baza acestor aprobări, Centrul de librării și difuzare a cărții din fiecare regiune poate face comanda concretă. Deci, vă sfătuim să vă adresați acestor organe locale. 2) Socotim că propunerea dv. ar trebui s-o înaintați Asociației filatelitelor din R. P. Romîni. 3) Nu cunoaștem publicația de care ne vorbiți; adresați-vă direct redacției respective. 4) Puteți să ne trimiteți scrisoarea adresată oricărui colaborator al nostru și i-o vom remite.

Gh. BROSCARU, BUCUREȘTI. Adresați-vă Ministerului Industriei Alimentare, organul care coordonează activitatea traulelor noastre de pescuit oceanic.

MARIANA ANDROI, PITEȘTI. Regretăm, dar nu ne putem ocupa cu organizarea unor asemenea corespondențe.

AUREL CERNEANU, HUNEDOARA. Așa cum am mai arătat, Eminescu a trăit 39 de ani.

B. T. IARIȘ, TAGANROG (U.R.S.S.). Reluăm și vom publica cu regularitate rubrica de noutăți științifice și tehnice și curiozități din toată lumea. De obicei, o veți afla în pagina a 17-a a revistei.

RODICA STĂNESCU, TIRGOVIȘTE. Un reportaj despre cercetările arheologice și lucrările de restaurare de la Curtea Domnească a apărut în numărul trecut al revistei noastre.

Gh. CIOCĂNEL, REȘIȚA. Nu știți de cine e tabloul, dar spuneti că e intitulat „Maria“? De unde îi cunoașteți titlul? După descrierea care o faceți nu putem să ne dăm seama dacă e vorba de o lucrare de valoare sau nu. Trimiteți-ne eventual o fotografie — și citi mai mare cu puțință. Vom încerca, apelînd la specialiști, să stabilim despre ce e vorba.

RĂDU ȘERBAN, CRAIOVA. Sperăm că ați constatat că dorința de a citi un material privitor la unele noutăți din domeniul ciberneticii v-a fost satisfăcută: în nr. 50/1964 am publicat „Șah-mat“ de prof. univ. Edmond Nicolau.

ALEXANDER VON HUMBOLDT, ÎNTEMEIETORUL GEOGRAFIEI MODERNE

V. SILVIAN

cadran

INTERNATIONAL

O OGLINDĂ A TRADUCERILOR PE GLOB

Știți care sînt scriitorii ale căror lucrări se bucură de cea mai largă răspîndire internațională?

Un răspuns la această întrebare îl dă INDEX TRANSLATIONUM, o amplă lucrare apărută la Paris sub egida U.N.E.S.C.O. Este pînă la ora actuală cea mai completă listă de acest fel (însușește peste 1.000 de pagini), care aduce în fața celui interesat diverse aspecte din sectorul traducerilor.

Astfel, se menționează aici că numai în cinci ani (1958-1962) s-au tradus, de la un capăt la celălalt al pămîntului, nu mai puțin de 157.000 titluri. Pe țări, primul loc îl ocupă Uniunea Sovietică cu 16% din totalul traducerilor.

Studiind cifrele prezentate de sus-amintita publicație, se constată că, cu tot succesul de care se bucură astăzi operele unor scriitori contemporani ca John Steinbeck, Alberto Moravia, William Faulkner ș.a., locul de frunte continuă să-l ocupe, mai departe, clasicii.

Un „clasament” al scriitorilor traduși în cursul anului 1962 — cea mai recentă situație globală pe care o prezintă „Index translationum” — are, după numărul de traduceri, următoarea înfățișare: Lev Tolstoi — 127, Shakespeare — 102, Jules Verne — 97, Dostoievski — 90, A. M. Gorki — 75. Urmează, în ordine, numele altor cunoscuți și apreciați scriitori: Pearl Buck — 68, Graham Greene — 58, Honoré de Balzac — 53, Mark Twain — 52, John Steinbeck — 46, A. P. Cehov — 40, Jean-Paul Sartre — 37, W. S. Maugham — 36, Ivo Andrić — 35, Ivan Turgheniev și M. Șolohov câte 34, W. Faulkner — 31, N. V. Gogol — 29, Alberto Moravia — 25, Bertolt Brecht — 25, Françoise Sagan — 21, Thomas Mann și Arthur Miller câte 20, Albert Camus — 17.

În domeniul literaturii polițiste și de aventuri unii s-ar putea aștepta, desigur, să-l găsească pe primul loc pe Edgar Wallace. Locul de frunte este deținut însă cu fermitate de Agatha Christie (96), urma-

tă de Georges Simenon (93), E. S. Gardner (46), Peter Cheyney (39) și, în sfîrșit, Edgar Wallace (22).

În ce privește literatura pentru copii, „părintele” căpitanului Nemo și al lui Dick Sand, cu cele 552 de traduceri, deține supremația mondială absolută. Îl urmează poveștile lui Andersen (276) și cele ale lui Charles Dickens — 272.

Scriitorii romîni cei mai cunoscuți pe glob, în urma traducerii operelor lor, sînt Mihail Sadoveanu și Zaharia Stancu (în special prin „Descult”).

N. NICOARĂ

STATUIA... DISCORDIEI

Descriind, la un mod general, locul aventurii lui Don Quijote („într-un loc, în la Mancha, al cărui nume nu mi-l amintesc...”), Cervantes n-a prevăzut că imprecizia sa va avea consecințe peste veacuri.

Căci, după cum se știe, la Mancha cuprinde patru provincii — Toledo, Cuenca, Ciudad Real, Albacete. Iar cervantistii caută de mai bine de patru secole să stabilească identitatea locurilor aventurilor cavalerei rătăcitor creat de imaginația marelui scriitor. Numeroase referiri la obiceiurile și amănuntele citate în carte sînt folosite ca argument în favoarea uneia sau alteia dintre localitățile cuprinse în provinciile sus-amintite.

Niciodată însă pînă acum dispută în jurul acestor probleme n-a fost, precum se pare, atât de acerbă, antrenînd nu numai pe cercetătorii operei lui Cervantes, ci și autoritățile dintr-o serie de localități din la Mancha.

Totul a pornit de la propunerea făcută de un om de cultură ziarului spaniol „ABC” de a se organiza construirea unui monument lui Don Quijote și devotatului său Sancho Panza. Peste o duzină de comune își dispută în prezent cinstea de a găzdui monumentul, îndărătul vehemenței acestei bătălii donchișotice

te ascunzîndu-se interese bine determinate. În fiecare din aceste localități se făuresc planuri pentru deschiderea și încurajarea unor întreprinderi turistice, hoteluri, muzee în care să fie strînse relicvele cavalerei rătăcitor etc. Aceasta pentru că acum, un tur în țara lui Don Quijote, care poate fi făcut în două ore cu automobilul plecînd din Madrid, a devenit un itinerariu gustat de turiști, morile de vînt de pe acest drum, dintre care unele funcționează ca pe vremea lui Don Quijote, fiind — după afirmațiile specialiștilor — o atracție majoră.

În momentul de față, două localități se înfruntă, sfîrșind pasiunile. Una este Argamasilla da Alba, care se presupune că ar fi locul de baștină al cavalerei (într-unul din capitolele cărții se face o asemenea referire). A doua localitate este cea denumită ironic de Cervantes „marele oraș El Toboso”, unde se presupune că a trăit iubita cavalerei, Dulcinea. Cu sau fără monument, El Toboso se află în frunte în cursa pentru exploatarea avantajelor turistice de pe urma capodoperei lui Cervantes, o clădire veche, denumită „Palatul Dulcinei”, fiind de pe acum transformată în muzeu.

Dar lupta este departe de a se fi încheiat...

Z. FLOREA

DESTRĂMAREA UNUI MIRAJ

„Anul 1964 a fost martorul înmormîntării uneia din doctrinele fundamentale ale politicii americane postbelice, aceea a „coeziunii atlantice” — formulă care a și început să capete un iz ironic și arhaic. Această doctrină se baza pe convingerea implicită, deși uneori neformulată, că America a fost desemnată de către destin ca să „reorganizeze” lumea occidentală. Sub presiunea realităților, doctrina amintită s-a prefăcut în fîndări. (...)

Greșeala dogmaticilor atlantici era aceea că porneau de la postulatul potrivit căruia unele interese comune trebuiau neapărat să ducă la crearea de instituții economice, militare și politice comune, sub tutela S.U.A.

La Washington suflă astăzi, la nivelurile cele mai înalte, un puternic vînt al realizmului, iar noua generație de analizatori ai situației politice se caracterizează printr-un scepticism glacial. Este posibil ca noul președinte, originar din Texas, să dea dovadă de mai multă modestie — și abi-

litate în același timp — în ce privește relațiile cu Europa decît au dat dovadă predecesorii săi. Acest ton nou s-a și făcut auzit în timpul vizitei lui Wilson, cînd s-a pus surdina planurilor de creare a F.N.M., precum și cu prilejul sesiunii Consiliului ministerial al N.A.T.O., la care secretarul de stat Dean Rusk s-a străduit în mod deosebit să evite pînă și aparențele unei atitudini de intimidare. (...)

Într-o carte care a produs vîlvă, intitulată „După 20 de ani”, doi pionieri ai politicii „Noii frontiere”, Richard Barnett și Marcus Raskin, sfîșie în bucăți doctrina atlantică. Ei susțin că acordînd prea multă atenție Europei (occidentale — n.n.), America și-a sacrificat propriile sale interese interne precum și libertatea de negociere cu U.R.S.S. Președintele Johnson pare a împărtăși acest punct de vedere. Cuvîntul de ordine al administrației sale nu mai este realizarea „Marelui plan”, ci construirea „Marii societăți”. La începutul noului an, acest din urmă cuvînt de ordine trezește speranța unor eforturi de mult scadente pentru rezolvarea problemelor interne, paralel cu destrămarea mirajului atlantic.

Din revista „Nouvel Observateur” — Paris

Un punct pe hartă

La 34 kilometri de Londra, apa domoală, mărginită de maluri verzi, a Tamisei desparte două orașele istorice, a căror faimă nu a pîlit cu nimic pînă azi. Este vorba de Windsor și Eton. Primul este de aproape nouă secole una din reședințele preferate ale casei domnitoare engleze, iar al doilea — Etonul — a devenit celebru prin colegiul cu același nume, căruia îi datorează de altfel existența. El a fost fondat în anul 1440 de regele Henric al VI-lea ca lăcaș de educație și instruire a fiilor de nobili. Elevii, profesorii, precum și personalul administrativ al colegiului formează de fapt majoritatea locuitorilor orașelului, în număr total de circa 4.000.

Orașelul seamănă cu multe alte localități de provincie ale Angliei — aceleași grădini bogate și potolite în mijlocul cărora se odihnesc case patriarhale, cu acoperișuri roșii și hornuri înalte ce dau parca o replică cerului aproape totdeauna mohorit. Azi, ca și în trecut, colegiul Eton deține primul loc în rîndul așa-ziselor „public schools” — școli subvenționate de stat — făcînd parte din rețeaua școlilor secundare cu internat obligatoriu și taxe extrem de ridicate.

Pe temeiul perpetuării unor vechi tradiții conservatoare, pedagogii și profesorii acestor colegii consideră drept cea mai de seamă sarcină a lor aceea de a scoate promoții de gentlemeni. Între altele, un gentleman veritabil trebuie să dea dovadă de punctualitate, sobrietate, stăpînire de sine și să imbine toate acestea cu o finută vestimentară corespunzătoare și cu o comportare riguros protocolară în societate.

Eton College se bucură de renumele de a fi dat Angliei „oameni de aur”; iată de ce gentlemanul care a trecut prin băncile Etonului va purta cu mîndrie cravata colegiului, chiar și atunci cînd templele îl vor fi argintate și-l va copleși vreo înaltă funcție de stat. De altfel, din cei 345 de deputați parlamentari ai partidului conservator care au fost aleși în anul 1955, 75% au frecventat școlile publice, iar dintre aceștia 78% au absolvit Etonul. Dintre cei 21 de membri ai cabinetului Macmillan, șapte veneau de la Eton, doi de la Winchester și doi de la Marlborough. Din rîndul conservatorilor, foștii premieri Macmillan și Home, precum și alte personalități politice ca Duncan Sandys, Peter Thorneycroft, Hailsham, sînt la rîndul lor foști elevi ai colegiului Eton. Absolvenții ai acestui colegiu sînt de asemenea mulți dintre membrii noului Parlament ales la 15 octombrie 1964.

Afluența la Eton College este atât de mare, încît s-au introdus liste speciale în care familiile de lorzi își înscriu feciorii încă din ziua nașterii acestora — ba uneori chiar și înainte de sorocul venirii lor pe lume — dreptul a pă-

E T O N

trunde, într-o asemenea școală fiind, în general, cumpărat.

Cînd am intrat pe poarta colegiului, un grup de elevi erau adunați, în curte, în jurul unui profesor. Uniforma pe care o purtau tinerii — un fel de frac negru, cămașă albă cu guler tare — își dădea impresia să te afli la o recepție.

Impunătorul castel medieval destinat de Henric al VI-lea colegiului a rămas aproape neschimbat; doar vremea și-a pus prețutindeni pecetea.

Am vizitat cîteva săli de clasă, întunecoase, nu prea spațioase, cu mobilier foarte vechi. Cînd am ieșit, traversînd curtea, am observat, înscrisă pe clădirea centrală, deviza colegiului: „Manierele fac pe om”. Elevii de la Eton se remarcă într-adevăr printr-o desăvîrșită politețe și disciplină, prin rețineri în vorbe și gesturi.

Inițial, elevii colegiului nu studiau decît latina și greaca. Abia de la mijlocul secolului al XIX-lea au fost introduse și limbile moderne, matematicile, științele naturale etc. Am aflat că azi printre disciplinele cele mai importante se numără istoria și geografia. La istorie se studiază în mod special trecutul dinastiilor engleze și al familiilor de lorzi, iar la geografie — mai ales Anglia cu coloniile pe care le-a avut și care l-au mai rămas, precum și domeniile lorzilor. Sportului i se acordă de asemenea o deosebită atenție, călăria și crichetul fiind sporturile cele mai pline de eleganță și tradițional aristocratice. În general, întreg sistemul de învățămînt este impregnat aci de un puternic spirit de castă, destinat formării unor viitori demnitari și funcționari devotați intereselor clasei lor suprapuse din Anglia. De altfel, părăsind Eton College ești multă vreme urmărit de imaginea stăruitoare a rigidității și a unui tradiționalism împietrit.

Elevi de la Eton.

Veronica RUSSO

cadran INTERNATIONAL

PE URMELE EXPLOZIILOR

Există în ultima vreme o preocupare pentru acele locuri ale planetei noastre care au fost supuse experiențelor nucleare. Nu de multă vreme — arată revista franceză „L'Express” — spre unul din acestea s-a îndreptat o echipă de radiologi a Universității din Washington. Radiologii au făcut cercetări în atolii Bikini și Eniwetok din Pacific, unde, începând din anul 1944 și pînă în 1958, au avut loc peste șazeci de explozii nucleare experimentale.

Namă este o mică insulă în atolul Bikini. Aici, după mai bine de cincisprezece ani, exploratorii au găsit trestii, mag-noliile de nisip, arbustul mes-serschmidia cu micile sale flori albe. Pe unele din insule crescuse chiar viță sălbatică, Cufundindu-se în apele lagunelor, scafandrii au găsit bancuri de pești-papagal care nu păreau infestați de radioactivitate.

Nu toate speciile cercetate s-au dovedit însă la fel de norocoase. De pildă, așa-numitul crab al cocotierilor, odinioară una dintre delicatesele culinare ale acestor locuri, în prezent infestat de stronțiu 90, a devenit necomestibil.

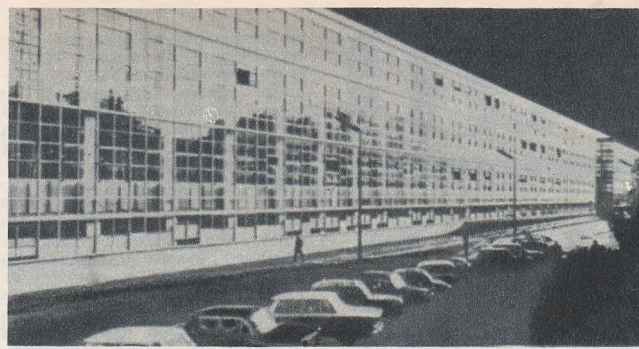
Lauren Donaldson, conducătorul expediției, a încercat să explice supraviețuirea unor organisme. După opinia lui fenomenul se explică în parte prin factorii de climă. Alizeele și curenții calzi au adus în aceste locuri pești și se-

mințe de plante care n-au avut de-a face cu dezastrele atomice. Membrii expediției consideră rezultatele studiilor efectuate de ei nu îndeajuns de concludente, deoarece un număr mare de specii din fauna atolilor au pierit probabil — victime ale radiațiilor — înaintea sosirii echipei științifice.

Donaldson este de asemenea convins că nici un om n-ar fi putut supraviețui. Singurele care au rezistat sînt doar organismele situate pe treapta cea mai inferioară a regnului animal. Ceea ce-l face pe Donaldson să conchidă: „Să distrugi viața este mult mai ușor decît s-ar putea crede”.

I. CORIBAN

Un cercetător pe atolul Bikini.

Uzinele „Olivetti” din Ivrea.

SFÎRȘITUL UNEI DOMNII

În urmă cu 57 de ani, la Ivrea — un orașel piemontez — sosea din Statele Unite inginerul Camillo Olivetti, care, după doi ani de cercetări, a pus la punct, împreună cu un grup de colaboratori un tip modern de mașină de scris. Primei mașini de acest tip i-au urmat milioane de exemplare, fabricate la întreprinderea Olivetti, dezvoltată de fiul inginerului, Adriano Olivetti, adevăratul întemeietor al trustului cu același nume.

Imediat după al doilea război mondial, Olivetti s-a aliat cu societatea franceză Bull, pentru a vinde în Italia aparatele electronice de calcul ale acesteia. Dar acordul dintre cele două societăți a fost denunțat în 1962, cînd Olivetti s-a lansat și el în producția de materiale electronice.

În 1959, Olivetti absoarbe societatea americană de mașini de scris Underwood și modernizează mijloacele de producție și circuitele comerciale. Dar această expansiune a tulburat grav echilibrul vechii întreprinderi, preluarea lui Underwood costînd imens — 48 milioane de dolari. De asemeni, lipsa unui ajutor substanțial din partea statului pentru cercetările științifice necesare dezvoltării electronice, ca și criza economiei

italiene, au accentuat dificultățile societății Olivetti. Scăderea cotei acțiunilor la bursă a făcut ca băncile să împrumute societății doar sume reduse, instituțiile de credit fiind de altfel destul de îngrijorate de creșterea datoriei lui Olivetti: 30.000.000 dolari în 1959, aproape 100.000.000 dolari în 1964.

Olivetti a încercat să rezolve mai întîi problema sectorului electronic; dar pentru aceasta era necesar un asociat cu bani mulți. Compania americană General Electric, care a înghițit nu demult și societatea franceză Bull, și-a oferit serviciile. În cele din urmă General Electric a cumpărat 60% din acțiunile departamentului electronic Olivetti.

Dar calculatorii electronici nu reprezintă decît o parte a cifrei de afaceri a companiei. Fiul și succesorul lui Adriano, Roberto, a trebuit să accepte ca un alt grup de acționari — Fiat, Pirelli, Institutul Mobiliar Italian, Mediobanco, Centrale (societate financiară din Milano) — să-și însușească o altă cotă-parte din acțiuni, la egalitate cu familia Olivetti.

Ca o ironie a soartei, noua structură a societății a fost anunțată oficial la Ivrea, orașul care astfel a cunoscut și începutul și sfîrșitul trustului Olivetti.

Statul n-a încurajat această regrupare, dar, tacit, a aprobat-o. Marea majoritate a celor 50.000 de salariați nu sînt însă de acord cu soluția adoptată de foștii patroni: muncitorii au propus preluarea de către stat a fabricii Olivetti.

Viorica TĂNĂSESCU

NELINIȘTEA LUI MCDONALD ...

Răsfoindu-și ziarul, Adam Jones citește negru pe alb la rubrica „Variety” că David McDonald, președintele sindicatului oțelurilor, a luat parte la serata mcdonaldă a unuia din marii bogătași din Pittsburgh.

Jones trudește la un furnal. McDonald n-a călcat în viața lui (ca muncitor) într-o fabrică. Jones nu joacă golf, dar președintele lui United Steel Workers este văzut adesea pe teren în compania directorilor marilor firme siderurgice. Jones, muncitorul, primește 150 de dolari la capătul unei săptămîni și trăiește cu speranța că va avea mereu subjugă. McDonald, „patronul” lui U.S.W., are un salariu anual asigurat de 50 mii dolari (bașca „cheltuieli de reprezentare”) și participă la cîteva localuri de noapte din Manhattan și Los Angeles.

Dar să nu se creadă că McDonald nu-și are grijile sale: s-ar putea ca în curînd să fie detronat. Mai precis: cu prilejul alegerilor sindicale de la 9 februarie. Aceasta întrucît J. W. Abel, trezorerul sindicatului, și-a pus și el candidatura la președinția U.S.W. Abel se bucură de influență, atît ca fost muncitor, cît și ca unul din întemeietorii sindicatului, iar conducătorii unor secții locale cuprînzînd aproape 200.000 aderenți l-au promis sprijinul lor. Sesizînd de unde poate veni pericolul, McDonald supralicitează. Și-a adus astfel aminte, pentru prima oară după 1959, să convoace întrunirea cadrelor sindicale. Acolo s-a pus pe promisiuni: cum contractul colectiv pe plan național a expirat la 1 ianuarie 1965, a spus că va cere un spor de salarii. Dar patronii nici nu vor să audă.

De un deosebit interes s-au bucurat numeroasele exponate prezentate la Expoziția de artă populară romînească organizată recent în orașul japonez Sapporo, din insula Hokkaido.

Aspect de la parada din Washington, prilejuită de instalarea oficială a președinției Johnson și a vicepreședinției Humphrey.

În sălile Palatului El-Nasr din capitala R.A.U. s-a deschis de curînd, în prezența a numeroase personalități ale vieții politice și culturale-științifice egiptene, o expoziție de arhitectură romînească. Menționînd concepția îndrăzneată și varietatea construcțiilor prezentate, împletirea stiutui arhitectonic modern cu cel romînesc tradițional, ingeniozitatea arhitecților romîni în amplasarea spațiilor verzi, revista egipteană de limbă franceză „Images” subliniază totodată că această expoziție oferă vizitatorilor posibilitatea de a constata „perspective deschise de creșterea puterii industriale, de dezvoltarea agriculturii și în același timp de creșterea nivelului de trai al poporului” în țara noastră.

Nu numai președintele J.S.W. își simte viitorul amenințat și este neliniștit. Starea lui sufletească o încearcă și James Carey, președintele sindicatului electricienilor, împotriva căruia candidează un conducător sindical local, Paul Jenkins; o încearcă și președintele sindicatului minerilor, Tony Boyle, care va avea în contracandidat din rândurile muncitorilor.

Bătălia de la 9 februarie se nuanțează și are ca preluu exemplul oferit de recenle alegeri din sindicatul funcționarilor publici, din sindicatul docherilor etc., ai unor membri s-au debarasat de vechii conducători.

Aceste fenomene ce se petrec în viața sindicală americană n-au scăpat observațiilor presei din Statele Unite. Aiolată cu un proces de „înținerire” a cadrelor unor sindicate, și de „trezire” în mișcarea sindicală, se înregistrează, după o stagnare de mai mulți ani, ceea ce presa deumește „revolta activiștilor împotriva bossilor sindicali”. Aceștia din urmă sînt acuzați de atitudini dictatoriale, de faptul că nu-și apleacă urechea la revendicările formulate „la bază”, că nu-i consultă niciodată pe muncitori; e asemenea că modul lor de a ia frizează adeseori indecență. Rămîne acum de văzut cât de greu vor afirma toate acestea în balanța alegerilor indicale.

E. MIRONESCU

care a căutat să-i imprime un caracter cât mai asemănător universităților britanice. La începuturile sale, această primă instituție de învățămînt superior a Ceylonului era alcătuită din patru facultăți — de arte, științe, medicină și orientalistă — deservite de un corp didactic de 60 de profesori și frecventate de aproximativ 900 de studenți.

După cucerirea independenței, celor patru facultăți li s-a mai adăugat una politehnică, iar la Peradenya, în apropierea orașului Kandy — vechea capitală a Ceylonului — a fost creată o filială a universității, proiectîndu-se, de altfel, ca universitatea să fie mutată în întregime la Peradenya.

Cursurile Universității din Ceylon durează trei ani pentru o diplomă de absolvire obișnuită și patru pentru o diplomă de onoare. Studenții care frecventează ciclul de trei ani își aleg trei obiecte — de pildă limba singaleză, istoria Indiei și a Ceylonului și economia sau limba tamilă, geografia și filozofia etc. — iar la terminarea cursurilor dau un examen pentru fiecare. Cei ce urmează ciclul de patru ani

prezintă, la sfîrșitul acestora, și o lucrare de diplomă.

Pe lingă titlul de absolvent, Universitatea din Ceylon mai poate acorda și pe cele de „magister” și „doctor honoris causa”.

În Ceylon anul universitar începe de obicei la jumătatea lunii iulie, fiind împărțit în trei trimestre de câte zece săptămîni. Numărul studenților este în prezent de circa 4.000. Fiecare dintre ei plătește o taxă de 325 rupii trimestrial, pentru cămin, mîncare, taxe școlare etc. Deși studenții care pot prezenta acte din care să reiasă că au o situație materială proastă beneficiază de o reducere de 50%, acest sistem de taxe îngrădește accesul în facultăți al fiilor de muncitori și țărani.

O manifestare ce se bucură de foarte multă popularitate în rîndul studenților ceylonezi o constituie dezbaterile organizate între studenții din două cămine, fiecare grup desemnîndu-și câte trei oratori. Ei iau cuvîntul pe rînd, folosîndu-și toate cunoștințele și elocvența pentru a-și apăra punctul de vedere. Un juriu format din profesori asistă la întreaga desfășurare a discu-

țiilor, proclamînd la sfîrșitul lor un învingător. Scopul dezbaterilor este crearea deprinderii de a gîndi logic și de a expune argumentat punctul de vedere în cadrul unor întruniri publice.

Universitatea ceyloneză editează și cîteva reviste, ca „University Review”, „Ceylon University”, „Annual Magazine”, cuprinzînd articole și comunicări în limbile singaleză, tamilă și engleză.

D. ȘTEFAN

PESCUITUL ÎN LUME

Un studiu al F.A.O., publicat în Buletinul statistic al pescuitului, menționează că Japonia a fost pentru prima oară în trecut de altă țară în ceea ce privește cantitatea de pește pescuit. În 1963 Japonia a pescuit 6.697.000 tone pește, iar Peru a ajuns la 6.901.000 tone. Aceasta se datorește prezenței în apele peruviene a unor bancuri importante de ancheta (pești mici, care servesc la fabricarea făinei utilizate în alimentația vitelor). Japonia și Peru obțin anual a treia parte din întreaga cantitate de pește ce se pescuiește în lume, care în 1963 s-a ridicat la 46.400.000 tone.

După Peru și Japonia, urmează R. P. Chineză cu 5 milioane tone și U.R.S.S. cu 4 milioane tone.

Pe continente situația se prezintă în felul următor: în frunte se află Asia cu 17.800.000 tone, adică 30% din cantitatea totală pescuită. Urmează Europa, care a pescuit în 1963 8.840.000 tone, adică 19%, America de Sud cu 8.490.000 tone, America de Nord cu 4.310.000 tone și Africa cu 2.810.000 tone.

Principala țară europeană de pescari este Norvegia cu 1.387.000 tone, a șasea în lume, înaintea Spaniei, Danemarcului, Angliei, Islandei și Franței.

I. M.

DACĂ OSWALD TRĂIA...

O împușcătură! Încă una! Și a treia!

Astfel începe filmul realizat de doi tineri cineaști americani din Dallas, Harry Hoffman și Larry Buchanan — „Procesul lui Lee Harvey Oswald”.

Acțiunea filmului se desfășoară într-o sală de tribunal și încearcă să imagineze cum s-ar desfășura procesul presupusului asasin al fostului președinte Kennedy, dacă acuzatul Oswald n-ar fi fost ucis de către Ruby. Desfășurarea acțiunii constituie o împletire a realului cu imaginația, a faptelor întimplite cu cele presupuse.

Filmul se încheie cu pledoaria avocatului apărării care, după prezentarea probelor și înșirarea argumentelor sale, cere achitarea lui Oswald ca nevinovat de asasinarea fostului președinte. Procurorul, la rîndul său, cere scoaterea de sub acuzație a lui Oswald pe motiv însă că îl consideră bolnav mintal.

Renumitul avocat din Dallas, Charles Tesser, care a refuzat să apară ca apărătorul lui Ruby la procesul real ce i s-a intentat acestuia, și-a asumat rolul de consilier juridic al filmului.

Pentru a crea o atmosferă cât mai apropiată de realitate, realizatorii au ales în așa fel protagoniștii ca să semene cât mai mult cu cei pe care îi interpretau. Nu rareori interpretul se adresează publicului cu vocea „originală” a eroilor adevărați ai faptelor. O bandă de magnetofon pe care s-a imprimat o discuție cu Oswald după arestarea sa a fost pusă la dispoziția cineaștilor de către postul de radio din New-Orleans.

Cei doi regizori nu sînt la prima lor colaborare. Ei consideră că genul cinematografic pe care îl abordează poate fi calificat „jurnalistic” cinematografic” iar scopul pe care îl urmăresc este de a contribui la elucidarea unor probleme confuze și complexe.

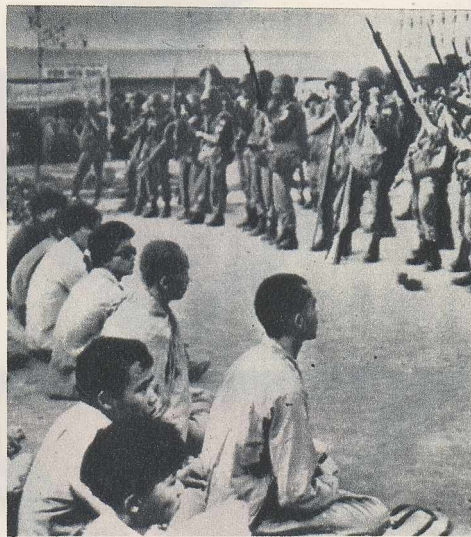
G. MATEI

UNIVERSITATEA CEYLONEZĂ

Creată la Colombo prin copierea a două colegii guvernamentale (Colegiul universitar și cel medical), Universitatea ceyloneză a luat ființă în 1942, în anii grei ai celui de-al doilea război mondial. Temeletoarea și primul ei rector a fost Ivor Jennings,

După încetarea din viață a lui Winston Churchill, fost prim-ministru și cunoscut om politic britanic, Camera Comunelor a hotărît organizarea de funeralii naționale. Fotografia-document pe care o publicăm îl înfățișează pe W. Churchill în iulie 1944 vizitînd, în calitate de prim-ministru al Marii Britanii, frontul din nordul Franței.

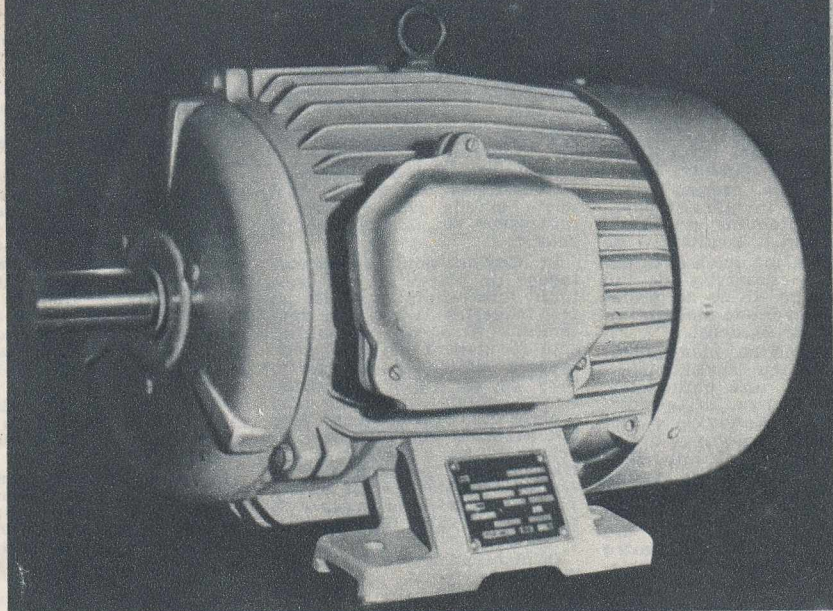

„Situația a atins încordarea maximă” transmitea din Saigon corespondentul agenției Associated Press, cu puțin înainte de a avea loc noua lovitură de stat a generalilor care au înălțat guvernul Huong. În fotografie: demonstrații așezate pe caldarîm în fața Institutului național budist din capitala sud-vietnameză în fața polițiștilor.

Finlanda va găzdui ediția 1965 a Campionatului mondial de hochei pe gheață. În vederea acestui eveniment sportiv, la Tampere a fost construit un patinoar artificial acoperit, puțînd cuprinde 10.000 spectatori.

TIP ASI

**ÎNTRERINDEREA
„ELECTROMOTOR”
PRODUCE**

motoare asincrone tri-
fazate, protecție IP 44,
cu rotorul în scurtcir-
cuit 4-30 kW și cu
rotorul bobinat 5,5-
22 kW, 750-3.000
rot/min.

ÎNTRERINDEREA INDUSTRIALĂ DE STAT
TIMIȘOARA — BD. REPUBLICII NR. 21
TELEFON 1-38-56

ELECTRO **MOTOR**